

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 198.

DEN NORSKE STATSKASSES FINANSER

I BUDGETTARENE 1913/14—1926/27.

(Finances de l'État pour les exercices 1913/14—1926/27.)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1926.

Pris: Kr. 1.00.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VII.)

Trykt 1925:

- Nr. 151. Folkemengdens bevegelse 1916—1920. II. Sammendrag. (*Mouvement de la population pendant les années 1916 à 1920. II. Résumé.*)
- 152. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1921. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 153. Landbruksareal og husdyrhold 1924. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1924. Recensement représentatif.*)
- 154. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. XII. Byggeskikker på den norske landsbygd. (*Recensement du 1er décembre 1920. XII. Types des petits bâtiments à la campagne en Norvège.*)
- 155. Lønninger 1924. (*Gages et salaires.*)
- 156. Sinnssykeasylenes virksomhet 1922. (*Hospices d'aliénés.*)
- 157. Sjømannsforsikringen 1922. Fiskerforsikringen 1922. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 158. Folkemengdens bevegelse 1922. (*Mouvement de la population.*)
- 159. Norges jernbaner 1923/24. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 160. Kriminalstatistikk og Kriminell Rettspleie 1921 og 1922. (*Criminalité et Justice criminelle.*)
- 161. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. XIII. Oversikt over livsstillingsstatistikken og tellingens utførelse. (*Recensement du 1er décembre 1920. XIII. Aperçu de la statistique des professions et l'organisation du recensement.*)
- 162. Sinnssykeasylenes virksomhet 1923. (*Hospices d'aliénés.*)
- 163. Norges kommunale finanser 1922—1923. (*Finances des communes.*)
- 164. Norges industri 1923. (*Statistique industrielle.*)
- 165. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1924—25. (*Salaires des ouvriers agricoles en 1924—1925.*)
- 166. Arbeidsforholdene ved hotell- og kafévirksomhet. (*Les conditions de travail dans les hôtels, restaurants et cafés.*)
- 167. Norges fiskerier 1922. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 168. Forsikringsselskaper 1923. (*Sociétés d'assurances.*)
- 169. Fattigvesenet 1920 og 1921. (*Assistance publique.*)
- 170. Ulykkesforsikringen 1921 og 1922. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 171. Norges postvesen 1924. (*Statistique postale.*)
- 172. Skolevesenets tilstand 1922. (*Instruction publique.*)
- 173. Fengselsstyrelsens årbok 1923. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1923.*)
- 174. Norges telegrafvesen 1923—1924. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 175. Norges fiskerier 1923. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 176. Stortingsvalget 1924. (*Élections en 1924 pour le «Storting».*)
- 177. Megling og voldgift. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1924. (*Entremise publique et arbitrage. Conventions collectives et conflits du travail en 1924.*)
- 178. Norges bergverksdrift 1924. (*Mines et usines.*)
- 179. Sinnssykeasylenes virksomhet 1924. (*Hospices d'aliénés.*)
- 180. Sykeforsikringen 1924. (*Assurance-maladie.*)
- 181. Norges skibsfart 1924. (*Navigation.*)
- 182. Det civile veterinærvesen 1923. (*Service vétérinaire civil.*)
- 183. Landbruksareal og husdyrhold 1925. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1925. Recensement représentatif.*)
- 184. Norges sparebanker 1924. (*Caisses d'épargne.*)
- 185. Private aktiebanker 1924. (*Banques privées par actions.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 198.

DEN NORSKE STATSKASSES FINANSER

I BUDGETTARENE 1913/14—1926/27.

(Finances de l'État pour les exercices 1913/14—1926/27.)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1926.

For årene 1878—1885, 1885—1890 og 1890—1895 se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.

For årene 1895—1900, 1900—1905, 1905—1910, 1910—1915 og 1915—1920 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, nr. 35, rekke V, nr. 64 og 174, rekke VI, nr. 139 og rekke VII, nr. 59.

Innholdsfortegnelse.

	Side
Innledning	1*
T a b e l l e r:	
1. Statens kontante utgifter og inntekter efter regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett 1925/26 og 1926/27	2
2. Statens kontante utgifter og inntekter 1913/14—1926/27 i relative tall	28
3. Statsgjelden pr. 30 juni 1914—30 juni 1925.	36
4. Oversikt over statens fond og andre fast anbragte kapitaler, aktier og utstående fordringer pr. 30 juni 1925	40

Table des matières.

	Pages
Introduction	1*
T a b l e a u x:	
1. Finances de l'État, recettes et dépenses (exercices 1913/14—1924/25) et budget voté et proposé pour les années 1925/26 et 1926/27	1
2. Finances de l'État, recettes et dépenses (exercices 1913/14—1926/27); chiffres relatifs	28
3. Dette publique au 30 juin 1914—30 juin 1925	36
4. Fonds de l'État et autres capitaux investis, actions et créances au 30 juin 1925, Aperçu	40

Innledning.

Almindelige bemerkninger.

Finansstatistikkens oppgave er å belyse tilstanden og utviklingen i de offentlige samfunns økonomi. Hvis den fyller denne oppgave på en tilfredsstillende måte, er den det viktigste hjelpemiddel for finansvidenskapen og finanspolitikken. Den bør meddele oppgaver over de offentlige samfunns inntekter og utgifter, spesielt over økonomiske byrder (skatter) som de offentlige husholdninger påfører de private, og dessuten oppgave over de offentlige samfunns formue og gjeld (status). Hertil kommer sammenligninger innen det enkelte budgettår (saklig sammenligning) og mellom de forskjellige budgettperioder og samfund (sammenligninger i tid og sted).

Hverken her i landet eller i noget annet land foreligger en finansstatistikk som helt ut tilfredsstillende alle disse fordringer. For å løse sin oppgave må også finansstatistikken følge den statistiske metode. Denne fordrer bl. a. at hele den statistiske masse trekkes inn i undersøkelsen. For finansstatistikken er denne fordring en av de vanskeligste å tilfredsstillende. I en stor del av de statistiske publikasjoner som foreligger er denne fordring blitt helt upåaktet. Dette gjelder især statistikken over s t a t e n s finanser. De fleste steder er denne blitt utarbeidet av finansforvaltningen for å tjene de nærmestliggende praktiske formål. De fleste av disse publikasjoner slutter seg nøie til budgettet både med hensyn til omfang og form, og der er ikke gjennomført grupperinger som tar hensyn til det man krever av en finansstatistikk.

Årsaken til at finansstatistikken er så mangelfull i de fleste land er å søke i de mange og til dels uoverstigelige v a n s k e l i g h e t e r som man støter på under utarbeidelsen av denne statistikk. Man skal her bare nevne et par av disse.

Den statistiske enhet i finansstatistikken er de enkelte «finanstilfelle», «poster», som får innflydelse på de offentlige finansers omfang og sammensetning. Denne enhet er ikke så kvalitativt bestemt som i annen statistikk (eks.: et dødsfall i befolkningsstat., en domfellelse i rettsstat. o. s. v.). Følgen herav er at det er vanskelig å få bestemt massens omfang. — Dernæst må nevnes at statistikken ikke er herre over det materiale som skal behandles, nemlig de offentlige samfunns regnskap. Statistikkens form er derfor i stor

utstrekning avhengig av disse. De er, som før antydnet, oftest innrettet på de nærmestliggende praktiske formål, uten hensyntagen til finansvidenskapelige synsmåter. — Endelig skal nevnes at finansstatistikken utarbeides meget forskjellig i de forskjellige land, til tross for at en rekke statistiske konferanser har gjort forsøk på å få rettet på dette forhold. Internasjonale sammenligninger kan derfor vanskelig foretas uten omfattende omregninger og omgrupperinger. Der finnes f. eks., såvidt man vet, ikke nogensteds en almindelig finansstatistikk, d. v. s. en statistikk hvor statens og de forskjellige lokale samfunds (kommuners) finanser er behandlet slik at de uten altfor store feil kan slås sammen til et hele, som gir uttrykk for samfundets samlede finanshusholdning. Dette siste forhold bidrar især til å vanskeliggjøre internasjonale sammenligninger da samfundsopgavene er høist forskjellig fordelt mellom stat og kommuner i de forskjellige land.

Statistikken over den norske statskasses finanser, som tidligere er blit utarbeidet av Finansdepartementet, slutter sig nøie til budgett. De forskjellige slags publikasjoner (se nedenfor) er ikke noget annet enn mer eller mindre sammentrengte utdrag av budgett eller budgетtregnskap.¹ Utenfor dette har statistikken over statens finanser ikke gått.

Som foran anført er en av finansstatistikkens oppgaver den å vise hvor store økonomiske byrder (skatter) de off. husholdninger påfører de private. Skattenes absolutte størrelse fremgår av den egentlige finansstatistikk, den annen del av oppgaven overtas av den egentlige skattestatistikk. Denne går ut på å vise skattenes eller, om man vil, skattetrykkets fordeling på de forskjellige samfundsklasser (inntekts- og erhvervsklasser). I den senere tid er denne gren av statistikken blitt adskillig forsømt hos oss. Den seneste statistikk av nogen betydning på dette område er «Inntekt, formue og fordelingen av den kommunale skatt ifølge skatteligningen for 1913—14» (Norges Off. Stat. VI 57). Denne undersøkelse er dog nu så foreddet at man for tiden må nøie sig med mer eller mindre vel begrunnede formodninger om skattenes fordeling på de forskjellige samfundsklasser.

Kort oversikt over de hittil utkomne statistiske publikasjoner

vedkommende den norske statskasses finanser:

1. Nettotabell over regjeringens budgетtforslag sammenstillet med det senest bevilgede budgett. Denne tabell er tatt inn i budgетtproposisjonen («den gule bok») for årene 1890—1924. Som bekjent var det norske statsbudgett i årene 1880—1925 et bruttobudgett. Ved siden av mange fordeler har bruttobudgетteringen den mangel at den ikke gir en så skarp oversikt over hvor meget hvert enkelt statsformål koster skattyderne. Det var

¹ Det bemerkes at nettotabellene (se nedenfor) gir en nettofremstilling av budgettene, og for så vidt fraviker disse publikasjoner fra den almindelige budgетtform; men for øvrig slutter de sig nøie til budgettene både med hensyn til omfang og gruppering.

for å avhjelpe denne mangel at nettotabellen blev utarbeidet. Denne blev sleifet da man for budgett 1925/26 gikk over til budgetttopstilling (se «den gule bok» 1925). Her er som bekjent nettoopstillingen delvis anvendt. For statens bedrifter brukes såkalt formell nettopostering (netto-beløpet tas inn i tallkolonnen, mens bruttobeløpene opføres innenfor linjen.

2. Tilbakegående (historisk) oversikt over statens finanser i den såkalte «Økonomisk og finansiell statistikk». Denne fulgte som bilag til budgettproposisjonene for årene 1902/03—1924/25. Finansoversikten bestod i en bruttotabell og en nettotabell (den siste dog bare i proposisjonene for 1910—1924). Både brutto- og nettotabellen slutter sig nøie til budgett både med hensyn til omfang og gruppering.
3. «Den Norske Statskasses Finanser» (før 1878 kalt «Kongeriket Norges Finanser»), utgitt som del av Norges Offisielle Statistikk. Den omfatter årene 1860—1920. For årene 1860—78 er dette en årlig publikasjon. Siden 1878 har den vært 5-årlig. Finansstatistikken for tiden før 1860 er tatt inn i «Rikstidende». For perioden 1850—1876 foreligger dessuten en kortfattet historisk oversikt som tillegg til Kongeriket Norges Finanser. (N. O. St. rekke D nr. 1 b.) I statistisk henseende har denne publikasjon interesse derved at den administrative inndeling i 1877 er anvendt på alle de budgettår som denne statistikk omfatter.

«Den Norske Statskasses Finanser» gir en noget fyldigere oversikt over statens inntekter og utgifter enn den som finnes i «Økonomisk og finansiell statistikk». De administrasjoner som i 5-årsperioden er overført fra det ene departement til det annet er for hele perioden henregnet til det departement som de sorterte under ved periodens utgang.

«Den Norske Statskasses Finanser» inneholder også opgave over statskassens aktiva og passiva. Opgaven over statskassens aktiva har dog aldrig omfattet statens faste eiendommer. Den innskrenker sig til fast anbragte kapitaler og fond, fordringer mot forskrivning, aktier og beholdninger.

Efter samråd mellem Finansdepartementet og Byrådet blev man enig om at Byrådet skulde overta utarbeidelsen av finansstatistikken (se budgettproposjonen for 1925/26). Den av Finansdepartementet tidligere utarbeidede finansstatistikk vil bli sleifet. Nærværende statistikk skal derfor erstatte de ovenfor nevnte publikasjoner: 1) Nettotabellen over budgettproposisjon, 2) Økonomisk og finansiell statistikk og 3) Den Norske Statskasses Finanser.

Økonomisk og finansiell Statistikk inneholder foruten den forannevnte finansstatistikk også en del opgaver fra den almindelige økonomiske statistikk m. v. For disse opgavers vedkommende henvises til Statistisk Årbok, hvor man vil finne de samme opgaver, til dels fyldigere behandlet.

Den statistikk som fremlegges her kan ikke direkte sammenlignes med nogen av de tidligere finansstatistiske publikasjoner (se 1, 2 og 3 ovenfor). Grupperingen er i flere henseender forandret. Inntekts- og utgiftstabellen er en nettoopstilling, men er utarbeidet etter helt andre prinsipper enn de tidligere nettotabeller over budgetter og regnskap. Bare av den grunn at denne statistikk omfatter alle¹ statens inntekter og utgifter kan den ikke sammenlignes med den tidligere finansstatistikk, som utelukkende befatter sig med budgettet. Det blir altså et brudd i statistikken. For å bøte på dette har man gått til det forholdsvis store arbeide å føre denne statistikk helt tilbake til 1913—14. Mere har man ennå ikke rukket. Hvorvidt man blir nødt til å føre den ennå lengere tilbake får utstå til senere.

Prinsippene for utarbeidelsen.²

For å tillegge tallene den rette betydning er det nødvendig å vite hvordan de er kommet frem. I det følgende skal man derfor i korthet gjøre rede herfor.

1. Utgifter og inntekter er opført bare med sine nettobeløp.

Alle inntektgivende virksomheter, statsbedrifter, er opført bare med sine nettooverskudd (+) eller nettounderskudd (−), se inntektstabellen litr. A II d. Utgiftene ved slike statsvirksomheter som ikke kan regnes som bedrifter (f. eks. skoler, kirker, sykehus), men hvor der dog opkreves en del avgifter (skolepenger, sykehusavgift o. s. v.) er også opført netto, idet utgiftene er forminsket med vedkommende inntekter. Skattene er derimot opført brutto, d. v. s. de innbetalte skatter er opført med sine fulle beløp uten fradrag av utgiftene ved utligning, oppebørsel o. s. v. Her er altså gjort et brudd på nettoprinsippet, fordi finansstatistikken som før nevnt først og fremst bør vise den økonomiske byrde som den offentlige husholdning påfører de private.

Dobbeltregninger, som der finnes en del av i statsregnskapet, er selvfølgelig undgått.

2. Alle statens inntekter og utgifter er innbefattet i statistikken, uansett om de opføres på statsbudgettet eller ikke. Især i krigs- og etterkrigsårene blev store inntekts- og utgiftsposter holdt utenfor

¹ Se dog herom punkt 2 nedenfor.

² En lengere utredning om disse spørsmål er tatt inn i Det 13. Nordiske Statistiske Møte 25—26 august 1924, utgitt av det Statistiske Centralbyrå. Kri.a 1924. På dette statistikermøte var man i det vesentlige enig i prinsippene for finansstatistikens utarbeidelse. Det blev avtalt at man skulde forsøke å få i stand en såvidt mulig ensartet finansstatistikk for de 4 land som var representert (Norge, Sverige, Danmark og Finland). Nærværende publikasjon er et ledd i dette arbeide.

budgettet: nøytralitetsutgifter, krisetap, ekstraordinær formuesskatt, utgifter ved nødsarbeide, statsstøtte til privatbanker o. s. v. Alle disse poster er tatt med undtagen Provianteringsdirektoratet og Vaksdal mølle. Prinsipielt skulde også disse virksomheter opføres med sine netto over- eller underskudd; men da de nevnte bedrifter i det lange løp er tenkt hverken å skulle gi overskudd eller underskudd, har man funnet det mest praktisk ikke å ta dem med¹. Noget lignende gjelder hærens og marinens verksteder. (Statens bestillinger av materiell hos disse bedrifter er selvfølgelig opført som utgifter til hær eller flåte.) En del utgifter utredet som forskudd av statskassen er heller ikke tatt med. Den største post er 21 mill. kroner som forskudd for den ekstraordinære formuesskatt. Dette forskudd gjelder dog vesentlig budgetåret 1925—26. Videre har man 18 mill. kroner i forskudd til kullselskapene på Svalbard, 2 $\frac{1}{4}$ mill. kroner ikke innbetalte renteterminer vedkommende forskjellige kommunale elektrisitetsverks lån og dessuten en del andre forskudd, men det dreier sig bare om små beløp. Disse forskudd kan delvis bevirke tap for statskassen. På den annen side vil staten få noget igjen av de beløp som er ydet bankene, og som er opført som utgift.

Statens garantiansvar er, som man forstår, ikke tatt med, således heller ikke garantien for Den norske Handelsbank.

De viktigste statsfond er tatt med. Fondenes nettoinntekt, d. v. s. fondenes bruttoinntekt med fradrag av utgiftene ved fondsinntektenes erhvervelse (og ved fondenes sikring og vedlikehold), er opført som inntekt. Fondenes bidrag til de forskjellige statsformål er opført under vedkommende utgiftspost. Fondsforøkelser er henført til kapitalutgifter (se utgiftspost B I d). En del fond hvis midler lånes ut mot en redusert rente er ikke tatt med. Til disse hører Jorddyrkningsfondet, Torvlånefondet, Statsgodsfondet, Møllefondet m. v. Deres bidrag til vedkommende formål består i den reduserte utlånsrente. Å foreta en beregning av disse fonds reelle bidrag til vedkommende formål vilde bli vilkårlig og usikkert. Som det fremgår av tabell 4 utgjorde den samlede verdi av statens fond (realverdiene dog ikke medregnet) 287 mill. kroner pr. 30 juni 1925. De fonds hvis inntekter og utgifter er tatt med i nærværende statistikkens inntekts- og utgiftstabell utgjorde 165 mill. kroner.

3. Inntekter og utgifter er gruppert efter sin finansielle art uten å ta hensyn til hvilket departement de nu eller tidligere har sortert under. Den tidligere finansstatistikk fulgte den administrationsinndeling, og det er klart at denne ordning kan ha visse praktiske fordeler; men for en finansiell oversikt er en artsgruppering av den største betydning. Dernæst er den nødvendig av hensyn til kravet om en almindelig finansstatistikk, d. v. s. en statistikk som omfatter både statens og kommunenes finanser. Tallene vedkommende de forskjellige off. samfunds

¹ Efterat dette var skrevet er det bestemt at kornmonopolet skal opheves.

finanser bør kunne slås sammen. Dette kan ikke gjennomføres uten artsgrupperinger da som bekjent den administrative inndeling er høist forskjellig for staten og de forskjellige slags kommuner.

Som antydnet er det Byråets hensikt å samle statistikken over statens og kommunenes finanser til et hele. Så langt er man ennå ikke kommet. Nærværende statistikk omfatter, som man ser, bare statens finanser. En bearbeidelse som den her foretatte har man ennå ikke kunnet gjennomføre i kommunalstatistikken.

4. Inntektene er delt i driftsinntekter og kapitalinntekter, utgiftene i driftsutgifter og kapitalutgifter.

Teoretisk er delingen ganske enkel: utgifter til anskaffelse, erhvervelse eller utvidelse av inntektgivende virksomhet, avsetning av fond og andre utgifter til økning av statens formue betegnes som kapitalutgifter. Inntekter som betyr en minskning av formuen (lån, inndragning av fond og avsetninger, inntekt ved salg av fast eiendom m. v.) er kapitalinntekter. Gjennomførelsen av dette prinsipp byr derimot på adskillige vanskeligheter. Som i statsregnskapet har man (som tidligere nevnt) bare opført over- eller underskudd av statens bedrifter. Disse nettobeløp forteller dog intet om hvorvidt bedriftens kapital er øket eller minsket i regnskapsperioden, fordi der i bedriftens regnskap ikke er skjelnet mellom drift og kapital.

I nærværende statistikk er i spørsmålet drift eller kapital i det vesentlige fulgt den gruppering som er anvendt i statsbudgettproposisjonen for 1925 og 1926, hvor bl. a. avdrag på gjeld er opført som kapitalutgift, skjønt det kan innvendes at avdrag på gjeld bør betraktes som en passende avskrivning på de for lånemidlene anskaffede kapitalgjenstander og følgelig betraktes som en driftsutgift. Under grupperingen drifts- — kapitalutgift har man støtt på en rekke lignende spørsmål, som det her vil føre for vidt å omtale. Man har fulgt den regel at i tvilstilfelle blir vedkommende utgift regnet som driftsutgift. Som man vil forstå er grupperingen drift — kapital ikke å betrakte som noget absolutt, — ialfall ikke så lenge der hverken i det egentlige statsregnskap eller bedriftenes regnskap er gjennomført en konsekvent og teoretisk forsvarlig praksis på dette område. Men allerede nu er denne gruppering av stor betydning og er i statistisk henseende langt å foretrekke fremfor den tidligere deling i et ordinært og et ekstraordinært budgett.

5. Driftsinntektene er delt i tre hovedgrupper: I. Skatter og avgifter, II. Formues- og erhvervsinntekter og III. Andre inntekter.

Skatter og avgifter er igjen delt i tre grupper: a) Inntekts- og formuesskatt, b) Forbruksskatter, c) Andre skatter.

Begrepet skatter (og avgifter) er tatt i den videste betydning. Som skatt er opført ikke bare de inntekter som staten mottar i kraft av sin beskatningsrett, men også statsinntekter som får karakteren av tvungne ydelser derved at de er godtgjørelse for bestemte handlinger som bare

staten ifølge den gjeldende rettsordning kan utføre (gebyrer, sportler, forvaltningsavgifter). Avgifter som derimot opkreves i statsvirksomheter som også kan drives av andre enn staten (skoler, sykehus o. s. v.) er fratrukket de tilsvarende utgifter. Videre skal nevnes at A/S Vinmonopolets bidrag til statskassen er regnet som forbruksskatt.

Under hovedgruppen formues- og erhvervsinntekter er opført renter av statens utestående kapitaler, avsetninger, fond og fordringer, inntekter av aktier (i Norges Bank) samt av statens jordeiendommer og bygninger. Videre er til denne gruppe henført nettooverskudd av statens bedrifter

Den tredje hovedgruppe, andre inntekter er egentlig bare en «nødsgruppe» hvor man har måttet opføre bøter og konfiskasjoner o. l. samt utbytte ifølge lov av Norges Bank, fordi disse inntekter ikke passer inn under de to andre inntektsgrupper.

6. Driftsutgiftene er, som man ser av tabellene, delt etter de forskjellige formål i 15 hovedgrupper.

Under gruppen skole, kunst, videnskap m. v. har man samlet alle skoleutgifter undtagen utgiftene ved militære skoler. Skoler og kurser som settes i gang av statens bedrifter (jernbane, post, telegraf) og opføres på vedkommende bedrifters budgetter er heller ikke tatt med her. Pensjonsutgifter såvel til skolevesenets som andre etaters tjenestemenn er ikke fordelt, men opført samlet under gruppen gjeldsrenter og pensjoner. Renter og avdrag av statsgjelden har man heller ikke kunnet fordele på de formål som lånemidlene er anvendt til.

Gruppen «andre utgifter» er i likhet med «andre inntekter» en «nødsgruppe» som man ikke har kunnet undgå å stille op. Særlig for krigs- og etterkrigsårene har mange utgifter som man ikke har kunnet fordele på de forskjellige formål måttet opføres her. Således er dyrtidstillegg og kriseforanstaltninger i sin helhet opført her.

Fordelingen av driftsutgiftene etter formål har støtt på mange vanskeligheter av regnskapsmessig art. I nødsfall har man måttet anvende skjønsmessige beregninger. I budgетtregnskapene har således utgiftene til regjeringskontorene hittil vært opført samlet. Fordelingen av disse utgifter har voldt adskillig arbeide. Fordelingen av utgiftene til brensel og andre kontorutgifter har således måttet beregnes da disse utgifter ikke har vært spesifisert for de enkelte kontorer (departementer). Likeledes hvor et enkelt departement er fordelt på forskjellige formål. Eks. kirke- og undervisningsdepartementets utgifter, som er fordelt på 1) kirke, 2) skole, videnskap, kunst m. v. — Hvor et enkelt arbeide har vært overført fra den ene administrasjonsgren til den annen har man henført utgiftene ved vedkommende arbeider for alle de her behandlede budgettår til en og samme administrasjon. Det er dog mulig at der gis sådanne tilfelle hvor dette ikke er helt gjennomført.

Artsgrupperingen av statsutgiftene har for alle de år som her er be-

handlet i det hele støtt på mange vanskeligheter, særlig på grunn av at budgjetregnskapet hittil har vært mindre tidsmessig ordnet. Som foran antydnet vil man ikke benekte muligheten av at der særlig ved fordelinger hvor regnskapene har lagt hindringer i veien kan være opstått enkelte unøiaktigheter.

7. Tabellene viser de kontante inn- og utbetalinger.

I det trykte statsregnskap som foreligger Stortinget har hittil inntekts- og utgiftspostene vært opført med de beløp som viser det regnskapsmessig opståtte forhold. Det viser derimot ikke de virkelige inn- og utbetalinger som har funnet sted i årets løp. Inntekts- og formuesskatt har således vært opført med det utlignede beløp. Som bekjent er det hensikten at staten, såsnart det lar sig gjøre, går over til i stedet å føre kassaregnskap. Forat nærværende statistikk direkte skal kunne sammenlignes med de regnskap som etter den tid vil bli avlagt, har man omarbeidet hele den her behandlede periodes statsregnskap til kassaoppgjør ved hjelp av den økning eller minskning i de forskjellige inntekts- og utgiftsrestanser som har funnet sted fra år til år.

I denne forbindelse må også nevnes at en rekke store utgifter er ført til utgift i statsregnskapet på en helt annen termin enn den de virkelig tilhører. Her skal nevnes dyrtids- og kriseforanstaltninger, tilsammen kr. 67 321 000, opført på budgjetregnskapet for 1919/20 til dekning av krigskonjunkturskatt, krisetap kr. 242 505 000 opført samlet på terminen 1921/22, støtteinnskudd i banker (stortingsbesl. av 1921, 1922 og 1923) utgiftsført på terminen 1924/25 med kr. 45 620 000 og utgifter i anledning av nødsarbeide postert på terminen 1924/25 med kr. 69 792 000.

Disse utgiftsposter er fordelt i overensstemmelse med det tidspunkt da de kontante utbetalinger fant sted. Følgen er at det innbyrdes forhold mellom de forskjellige budgjetters inntekter og utgifter og følgelig også mellom over- og underskudd viser helt andre resultater enn dem som fremgår av statsregnskapene. Ved den her anvendte oppstillingsmåte kommer man bl. a. til det resultat at det bare var terminen 1916/17 som i den her behandlede periode bragte statskassen budgjetterskudd, mens selve budgjetregnskapene 1913/14—1919/20 alle er oppgjort med store overskudd.

Resultatene.

Under henvisning til det som i det foregående er sagt om de prinsipper m. v. som er fulgt under utarbeidelsen av denne statistikk, hvorunder bl. a. forskjellige reservasjoner er tatt, skal man innskrenke sig til å knytte en del korte bemerkninger til de tall som er kommet frem.

Tabellene omfatter budgjetårene 1913/14—1926/27.

Man nevner at de tall som er opført for 1926/27 refererer sig til den opprinnelige budgjetproposisjon (den gule bok). Der er altså ikke tatt hensyn til de forandringer i denne som regjeringen (etter regjeringsskiftet i mars 1926)

har foretatt. For de fonds vedkommende som ikke tas med i statsbudgettproposisjonen er inntekter og utgifter opført som i regnskapsåret 1924/25. Dette er gjort forat budgettene 1925/26 og 1926/27 skal være direkte sammenlignbare med de foregående års regnskap.

Budgettene størrelse.

Budgettene vokste forholdsvis langsomt i de tre første krigsår. Så sent som i 1916/17 var statens samlede kontante nettoutgifter ikke mer enn 233,7 mill. kr. mot 123,4 i 1913/14 — altså en stigning i de nevnte 3 år til ikke fullt det dobbelte (90 pct.). Men i 1917/18 kommer utgiftene med en gang op i 502,1 mill. kr. — over det dobbelte av næst foregående års utgifter eller næsten det firedobbelte av utgiftene i 1913/14 — og fortsetter så å stige til de i 1920/21 når maksimum med 745,7 mill. kr. eller seks ganger så meget som i 1913/14. I 1924/25 var nettoutgiftene kommet ned igjen i 485,5 mill. kr. — ikke fullt fire ganger så meget som i 1913/14.

På det bevilgede budgett 1925/26 og regjeringens budgettforslag for 1926/27 er de samlede nettoutgifter opført med henholdsvis 416,3 mill. kr. og 395,9 mill. kr. (når fond utenfor budgettet regnes med) eller 237 og 221 pct. over nettoutgiftene etter regnskapet 1913/14.

På grunn av pengeverdiens fall gir de absolutte tall ikke uttrykk for budgettene reelle størrelse. Man får et mål for denne ved å regne budgettene i procenter av den samlede antatte inntekt ifølge skatteligningen.¹ Man kommer derved til følgende resultater:

1913/14	12,8 pct.	1919/20	17,1 pct.
1914/15	14,1 »	1920/21	20,7 »
1915/16	8,8 »	1921/22	19,0 »
1916/17	9,2 »	1922/23	19,9 »
1917/18	16,7 »	1923/24	17,6 »
1918/19	18,0 »	1924/25	17,8 »

I de tre første krigsår var budgettene altså forholdsvis meget lave. I 1915/16 bare 8,8 og 1916/17 9,2 pct. av antatt inntekt i betalingsåret¹ mot 12,8 pct. i 1913/14. Budgettene i treåret 1917/18—1919/20 — siste del av krigstiden og høikonjunkturen etter krigen — viser en sterk reell stigning og utgjør gjennengående ca. 17—18 pct. av antatt inntekt. I de følgende tre år 1920/21—1922/23 løper statens utgifter op i ca. 20 pct. av antatt inntekt i «betalingsåret». I periodens to siste år (1923/24 og 1924/25) er utgiftene igjen gått ned. Det utgjør av den antatte inntekt ca. 17—18 pct. eller omtrent samme reelle høide som årene 1918/19 og 1919/20.

¹ Under beregningen har man anvendt gjennemsnittet av skatteligningen for de to inntektsår (kalenderår) som budgettet utgjør en del av. For 1915/16 er f. eks. regnet med gjennemsnittet for inntektsårene 1915 og 1916, hvad man her vil betegne som «betalingsårets» antatte inntekt.

Tabell A. Oversikt over statsbudgettene 1913/14—1924/25 ifølge regnskapene.

	Inntekter.			Utgifter.			Drifts-	Budgett-
	Drifts- inntekter.	Kapital- inntekter.	Til- sammen.	Drifts- utgifter.	Kapital- utgifter.	Til- sammen.	underskudd \div , -overskudd $+$.	underskudd \div , -overskudd $+$.
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
1913—14	102 242	21 188	123 430	98 061	25 369	123 430	+ 4 181	\div 10 985
1914—15	112 114	52 522	164 636	132 721	31 915	164 636	\div 20 607	\div 37 685
1915—16	144 175	14 027	158 202	134 069	¹ 24 133	¹ 158 202	+ 10 106	+ 88
1916—17	242 717	20 710	263 427	198 337	¹ 65 090	¹ 263 427	+ 44 380	+ 29 701
1917—18	442 596	59 538	502 134	456 858	45 276	502 134	\div 14 262	\div 34 159
1918—19	488 236	131 082	619 318	531 314	88 004	619 318	\div 43 078	\div 62 056
1919—20	562 190	86 211	648 401	533 644	114 757	648 401	+ 28 546	\div 30 035
1920—21	448 462	297 279	745 741	653 450	92 291	745 741	\div 204 988	\div 232 769
1921—22	371 716	213 722	585 438	440 382	145 056	585 438	\div 68 666	\div 138 202
1922—23	317 288	233 017	550 305	466 023	84 282	550 305	\div 148 735	\div 173 322
1923—24	313 431	164 339	477 770	398 480	79 290	477 770	\div 85 049	\div 101 579
1924—25	377 405	108 131	485 536	376 039	109 497	485 536	+ 1 366	\div 37 019
1914/15—1924/25 .	3 820 330	1 380 578	5 200 908	4 321 317	¹ 879 591	¹ 5 200 908	\div 500 987	\div 817 037

¹ I 1915/16 og 1916/17 er der et budgettoverskudd (økning av beholdning) på henholdsvis kr. 88 000 og kr. 29 701 000 som er medregnet her (se tabell 1, side 20. ² Se beregningen av budgettunderskuddet side 11*.

Overskudd og underskudd.

I statsregnskapene har overskudd og underskudd hittil vært beregnet som forskjellen mellom samtlige inntekter og utgifter som har vært tatt med i regnskapet. Som inntekt har der på det ekstraordinære budgett vært opført av lånemidler et beløp svarende til utgiftene til jernbaneanlegg m. v. Som følge herav kommer altså ikke eventuelle overskridelser i bevilgningen på det ekstraordinære budgett med i underskuddet. Ved siden av det regnskapsmessige over- eller underskudd er der beregnet hvor stort over- eller underskuddet blir hvis der tas hensyn til økning eller minskning i overførte ubenyttede utgiftsbevilgninger, som påhviler statskassen som en forpliktelse.

I tabell 1 har man opgave over hvor stort over- eller underskuddet blir når man tar til inntekt de lånemidler som har vært opført på det ekstraordinære budgett på samme måte som hittil i statsregnskapet. Dette over- eller underskudd er betegnet som budgettoverskudd eller -underskudd. Da jo budgettunderskuddet har måttet dekkes med lån, representerer dette underskudd lån som ikke har vært opført på budgettet. I tabell A er gitt et sammendrag av resultatene for de enkelte år. Det fremgår herav at for perioden 1914/15 til 1919/20 er det samlede kontante budgettunderskudd 817.0 millioner kroner. Budgettene for årene 1914/15 til 1924/25 har tilsammen et kontant budgettunderskudd på 134.8 millioner kroner. De store underskudd kommer med nedgangsårene. For femåret 1920/21 til 1924/25 er det kontante budgettunderskudd i rekkefølge: 232.8, 138.2, 173.3, 101.6 og 37.0, tilsammen 682.9 millioner kroner.

Som det vil forstås er ikke de budgettoverskudd eller -underskudd som er beregnet her de egentlige over- eller underskudd finansielt sett. Saken er den at de lån som ikke har vært opført i budgettet, og som altså representerer budgettunderskuddet, kan være anvendt til formål som øker statens aktiva, og som her er betegnet som kapitalutgifter. I så fall har man fått verdier for de brukte lånemidler, og de representerer ikke noget egentlig underskudd. Det ses da også av tabellen at en del av de ikke budgettede lånemidler er anvendt til kapitalformål. De egentlige underskudd blir således underskuddet på driftten, som også er anført i tabell A. Resultatet blir da adskillig forandret fra budgettunderskuddet. For hele perioden 1913/14 til 1924/25 er driftsunderskuddet 501 millioner kroner. For budgettene i 1914/15 til 1920/21 er der dels overskudd og dels underskudd. Sett under ett er der for disse femår et driftsoverskudd på 4 millioner kroner. I de følgende år har man imidlertid store driftsunderskudd, henholdsvis 205 millioner kroner i 1920/21, 68.7 millioner kroner i 1921/22, 148.7 millioner kroner i 1922/23 og 85.0 millioner kroner i 1923/24. For 1924/25 har man et lite driftsoverskudd på 1.4 millioner kroner.

Det må bemerkes at man ennå ikke kan fikserer nøyaktig de endelige over- eller underskudd da man for flere posters vedkommende for tiden ikke kan fastslå statens endelige utgift. Man har således ikke tatt med som utgift 18

millioner kroner til kullsekskapene på Spitsbergen, heller ikke $2\frac{1}{4}$ millioner kroner ikke innbetalte renteterminer vedkommende forskjellige elektrisitetsverks lån, og heller ikke endel andre mindre forskudd. Disse forskudd kan delvis bevirke tap for statskassen, således at underskuddene blir større enn beregnet ovenfor. Videre må man være opmerksom på at de lån som er opført til kommunale elektrisitetsverk (52.1 mill. kr.) her er opført som kapitalutgift. Hvis staten skulde få noget tap her, vil driftsunderskuddet bli øket. Man har videre ikke tatt hensyn til statens garantiansvar, således heller ikke til garantien for den Norske Handelsbank.

På den annen side vil staten antagelig få noget tilbake av de betydelige beløp som er ydet til støtte av nødlidende banker, og som her er opført som utgifter under driften.

Går man ut fra regnskapet, således som det er gjort op her, har altså staten forringet sin formue med 501 million kroner i denne periode. Imidlertid må det understrekes at de aktiva som staten har anskaffet for sitt øvrige forbruk av lånemidler i stor utstrekning ikke direkte forrenter sig for tiden. Det gjelder jernbaneanlegg, kraft- og reguleringsanlegg etc Faktisk må man derfor si at underskuddene er større enn her beregnet. Det må også erindres at der intet er opført til amortisasjon av statens anlegg. Man kunde regne avdragene på statens gjeld som en amortisasjon og ta dem med som driftsutgift, men man har som nevnt tidligere funnet det riktigst å opføre denne utgift som kapitalutgift.

Sammenstiller man regnskapet med statskassens beholdning, får man:

Beholdningen var pr. 1 juli 1914 50.2 millioner kroner. Av lån og av formue er tatt til inntekt 1 313.7 millioner kroner i perioden. Der er brukt til kapitalformål 849.8 millioner kroner og til dekning av driftsunderskudd 501.0 millioner kroner. Beholdningen utgjorde altså pr. 1 juli 1925 13.2 millioner kroner og er således gått ned med 37.0 millioner kroner i denne periode. Statskassens balanse pr. 30 juni 1925 er trykt side 22*.

De viktigste utgifter og inntekter.

I tabell 1 er der gitt spesifisert opgave over utgifter og inntekter. I tabell 2 har man utregnet relative tall for de viktigste poster. Man har i denne tabell en beregning over de viktigste poster i promille av totalbalansen og en beregning som viser stigningen siden 1913/14, idet beløpene for dette år er satt = 100. Når man sammenligner med 1913/14, gir dette ikke uttrykk for den opfatning at dette er et normalt budgettår. Man kan således ikke trekke den slutning at når en bestemt statsutgift utgjorde en viss promille av budgettet i 1913/14, så er dette et mål for hvad den burde utgjøre nu. Samfundets utvikling fører nemlig med sig at staten påtar sig nye opgaver, og at opgaver som tidligere var viktige trer i bakgrunnen.

Man vil ikke her nærmere omtale hvorledes de forskjellige utgifter og inntekter har svinget i denne periode. Man henviser til de to tabeller. Der

skal her bare gis en kort oversikt over enkelte hovedtrekk i den utvikling som har funnet sted.

Det kan falle naturlig å dele perioden i to avsnitt: tiden fra 1913/14 til og med 1919/20 og tiden fra 1920/21 — en deling som faller sammen med konjunkturutviklingen i verden med oppgang til 1920 og derefter krise med dårlige tider. Det er klart at denne bevegelse er av avgjørende betydning også for de offentlige finanser. Det er nok å peke på resultatene av statsvirksomheten i disse år. I de gode tider frem til 1919/20 er der omtrent balanse for driftsregnskapets vedkommende; men i den følgende nedgangstid får man voldsomme driftsunderskudd. Visstnok har man «budgettunderskudd» også i den første tid, således som det fremgår av avsnittet foran; men dette underskudd er altså balansert av økning i kapitalutgifter — uten at dette som nevnt betyr at man har fått anlegg som forrenter sig.

Det er de utgifter som er samlet under posten «andre utgifter» i tabellene som særlig bevirker stigningen i statens driftsutgifter i den første periode. Hertil kommer utgiftene til nøytralitetsvernet under krigsårene. Også de øvrige utgifter stiger betydelig, men ikke i de første år av perioden. Det må dog bemerkes at dyrtidstillegget til statens tjenestemenn ikke er fordelt på de forskjellige formål, men samlet i en post under «andre utgifter». Disse utgifter vedkommer selvsagt de forskjellige formål, og en fordeling vilde bevirke en sterkere stigning av disse utgifter.

De nevnte «andre utgifter» som særlig bidrog til å heve budgettet i denne tid er utgifter til en rekke dyrtids- og kriseforanstaltninger. Det er forskjellige tilskudd til mel, til sild og fisk, bidrag til kommuner, bidrag til fremme av jordbruksproduksjonen og til støtte av fiskeribedriften m. v. Dessuten er der, som det ses, opført store beløp som tap på forskjellige krise- og dyrtidsforanstaltninger. Allerede i 1916/17 har man de første uttellinginger på disse konti, men bare et mindre beløp. I 1917/18 er der imidlertid en voldsom stigning. I dette år stiger statens driftsutgifter i alt med 258,6 mill. kr. Herav faller 41 mill. kr. på forsvarsvesenet (nøytralitetsvernet) og 150 mill. kr. på krise- og dyrtidsforanstaltninger. I 1918/19 stiger disse utgifter yderligere, i 1919/20 er der nedgang; men fremdeles representerer disse utgifter svære beløp. Beløpene ses av følgende oversikt:

	Krisetap.	Dyrtidsforanstaltninger.
	1 000 kr.	1 000 kr.
1916/17	5 960	9 598
1917/18	58 797	106 425
1918/19	56 952	139 528
1919/20	83 299	65 279
1920/21	101 775	37 032
1921/22	3 043	7 349

Som nevnt har også utgiftene til statens ordinære driftsformål steget betydelig i perioden — særlig i 1919/20. Stor oppgang viser utgiftene til skolevesenet, til sociale formål (særlig tilskudd til arbeidsledighetskasser), til handel etc. (særlig tilskudd til den private dampskibsfart). Den eneste post som viser nedgang i de siste år av perioden er utgiftene til forsvaret som følge av neutralitetsvernets ophør.

Statens samlede driftsutgifter har således steget overordentlig sterkt i denne periode; men inntektene har strukket til således at man som nevnt har omtrent balanse på driftsregnskapet når perioden ses under ett. De ordinære skatter har imidlertid ikke gitt nok. Følgende oversikt viser de innbetalte skatter i 1 000 kr.:

	Ordinær inntekts- og formuesskatt.	Ekstraordinær forsvarsskatt.	Krigskonjunkturskatt.	Tils. inntekts- og formuesskatt.	Forbruks- skatter.	Andre skatter og avgifter.
1913/14	12 759	-	-	12 759	65 225	10 212
1914/15	15 830	-	-	15 830	66 692	10 470
1915/16	18 316	15 258	-	33 574	72 667	17 504
1916/17	50 336	486	57 971	108 793	84 447	28 527
1917/18	107 047	178	175 600	282 825	67 007	69 780
1918/19	142 871	42	183 550	326 463	84 543	56 220
1919/20	154 854	71	185 296	340 221	151 013	51 893

Den ordinære inntekts- og formuesskatt stiger sterkt fra 1916/17; men ved siden herav får man fra dette år krigskonjunkturskatten. Forbruksskattene viser bare en mindre oppgang, når man undtar 1919/20, da den store vareimport medførte en betydelig økning i tollene. De øvrige skatter og avgifter viser også betydelig stigning. Herunder har man bl. a. tonnasjeavgiften fra 1917/18.

Statens forretningsdrift sett under ett gir øket utbytte i de første år; men fra 1918/19 er der underskudd. Det er særlig telegrafvesenet som gir overskudd i de første år. Jernbanene gir underskudd undtagen i 1914/15.

Det bemerkes at der ved beregningen av driftsresultatene for disse anlegg ikke er tatt hensyn til forrentning av den nedlagte kapital eller til amortisasjon.

Man har her behandlet driftsregnskapet.

For bedømmelsen av statens finanser er det nødvendig også å undersøke kapitalregnskapet. De lån og det forbruk av formue (fonds etc.) som er opført som kapitalinntekter, og som ikke går til å dekke driftsunderskudd, motsvares av de nye anlegg som står under kapitalutgifter. Hvad man har lagt ut har man fått verdier for, eller man har redusert gjelden (gjennom avdragene, som er regnet som kapitalutgifter). Som påpekt tidligere er imidlertid forholdet det at de nye anlegg ikke forrenter eller amortiserer kapitalen, og disse

anlegg representerer derfor en ny belastning for staten. Man ser her selvsagt bort fra den indirekte nytte av anleggene.

I den periode som omtales her er der i de første år bare en mindre vekst i uttellingen til kapitalanlegg; men særlig i 1918/19 og i 1919/20 er der en svær stigning. Følgende oversikt viser utviklingen for de viktigste anlegg:

	Jernbane- anlegg.	Telegraf og tel.fon.	Kraft og regulering.
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
1913/14	11 139	2 901	711
1914/15	14 082	1 162	1 075
1915/16	12 325	171	1 539
1916/17	16 453	2 608	3 436
1917/18	19 509	2 562	4 754
1918/19	29 879	5 395	26 416
1919/20	50 425	10 332	15 940

Som man forstår har dette bevirket en betydelig økning av statsgjelden, som i den følgende tid må forrentes på driftsbudgett av statens ordinære inntekter.

Om gjeldens vekst henvises til neste avsnitt.

Gjennom denne første periode har således statskassen balansert sitt driftsregnskap; men man har øket gjelden i betraktelig grad som følge av store utgifter til kapitalanlegg — anlegg som ikke hittil har kunnet bidra noget til forrentning av statsgjelden.

Fra 1920/21 kommer omslaget, idet der opstår svære underskudd på driftsregnskapet. Man må nu låne ikke bare til kapitalanlegg, men også til direkte konsumsjonsformål.

Virkingen av den almindelige konjunkturedgang viser sig straks for statens inntekter, som faller sterkt. Utgiftene fortsetter imidlertid å stige i 1920/21, og man får et voldsomt driftsunderskudd. Budgettet for dette år var jo forberedt før omslaget i konjunktorene blev direkte merkbart hos oss. Der er i dette år stigning på alle poster. Det er bare forsvarsutgiftene som synker litt. Dyrtidstillegget til statens tjenestemenn når sitt maksimum, og fremdeles har man betydelige uttelling til dyrtids- og kriseforanstaltninger. Tap på kriseforanstaltninger er i dette år opført med 102 mill. kr.

Først regnskapet for 1921/22 viser nedgang i utgiftene. Hovedårsaken hertil er at utgiftene til dyrtids- og kriseforanstaltninger reduseres meget sterkt. En rekke av de øvrige utgifter vedkommende statens ordinære drift går ikke ned. Der er tvertimot stigning. Og de vanskelige tider medfører at der stilles krav til staten om særlig hjelp. Man får utbetalinger til nødsarbeide og til støtte av banker. Ved bedømmelsen av utgiftene til de forskjellige formål må man for øvrig erindre at dyrtidstillegget til statens tjenestemenn, som

egentlig vedkommer de forskjellige formål, men som her er samlet under «andre utgifter», er redusert meget sterkt.

Statens hjelp påkalles i sterkere grad i de vanskelige tider som følger. Uttellingene til nødsarbeide økes, og betydelige beløp anvendes til støtte av nødlidende banker. Det viser sig også at det er vanskelig å få utgiftene til de ordinære formål ned. I 1922/23 er der tvertimot stigning for flere poster, således til landbruket, til skolevesenet og til helsepleie. En post må særlig nevnes som tynger stadig sterkere på budgettet, nemlig rentene av statsgjelden. I 1921/22 utgjorde rentene 55.1 mill. kr., i 1922/23 68.7 mill. kr., i 1923/24 88.6 mill. kr. og i 1924/25 80.8 mill. kr. I 1913/14 var rentebeløpet 12.4 mill. kr.

Følgen av dette er at de samlede driftsutgifter stiger i 1922/23; men i 1923/24 og 1924/25 får man nedgang vesentlig på grunn av at de nevnte utgifter til nødsarbeide og til støtte av banker synker.

Den nedgang som statens driftsutgifter kan opvise i denne periode har som nevnt ikke vært tilstrekkelig til å opnå balanse i regnskapet. Inntektene er gått sterkere ned.

	Ordinær inntekts- og formuesskatt.	Ekstraordinær formuesskatt.	Krigskonjunktur-skatt.	Tils. inntekts- og formuesskatt. ¹	Forbruks-skatte.	Andre skatter og av-gifter.
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
1920/21	184 733		173 656	358 439	96 190	30 227
1921/22	241 809	16 453	21 827	280 189	92 805	23 640
1922/23	120 876	18 472	9 313	148 665	134 969	24 720
1923/24	102 822	15 339	5 479	123 672	146 960	23 813
1924/25	100 654	18 189	3 853	122 707	185 951	28 208

Inntekts- og formuesskatten svikter i overordentlig sterk grad, og for å skaffe økede inntekter griper man til forhøielse av forbruksskattene, som stiger med betydelige beløp. Tollsatsene forhøies ved midlertidige tillegg, likesom man får nye indirekte skatter (chokoladeavgift, bevertningsskatt og skatt på kullsyreholdige drikkevarer).

Ved siden av fallet i skatteinntektene har man de dårlige resultater av statens forretningsdrift Jernbanene, post og telegraf har underskudd til og med 1923/24.

Resultatet av statsvirksomheten i denne periode er som nevnt svære underskudd på driften. Året 1924/25 representerer imidlertid en avgjort bedring, idet der omtrent er balanse på driftsregnskapet.

Imidlertid må man som påpekt foran ved bedømmelsen av statens finanser

¹ Heri også innbefattet mindre beløp for ekstraordinær forsvarsskatt.

ta hensyn til kapitalregnskapet. De viktigste kapitalanlegg krever følgende beløp i denne tid:

	Jernbane.	Telegraf og telefon.	Kraft- og reguleringsanlegg.
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
1920/21	41 134	16 071	12 991
1921/22	48 152	10 962	23 586
1922/23	40 210	7 533	11 123
1923/24	36 113	9 085	11 018
1924/25	31 182	11 617	9 902

Der er nedgang, men der har hvert år medgått store beløp. Anleggsvirksomheten har vært adskillig større enn før krigen (se Industristatistikken 1924).

Som man forstår har staten i denne tid måttet øke sin gjeld i høi grad. Først har man driftsunderskuddet, som har måttet dekkes, og dertil utgiftene til statens kapitalanlegg og øvrige kapitalutgifter. Bare en liten del er dekket av forbruk av formue (inndragning av fond).

I neste avsnitt skal man nærmere redegjøre for statsgjelden.

Statens gjeld.

Tabell 4 viser de enkelte statslån gruppert i lån optatt innenlands og lån optatt utenlands.

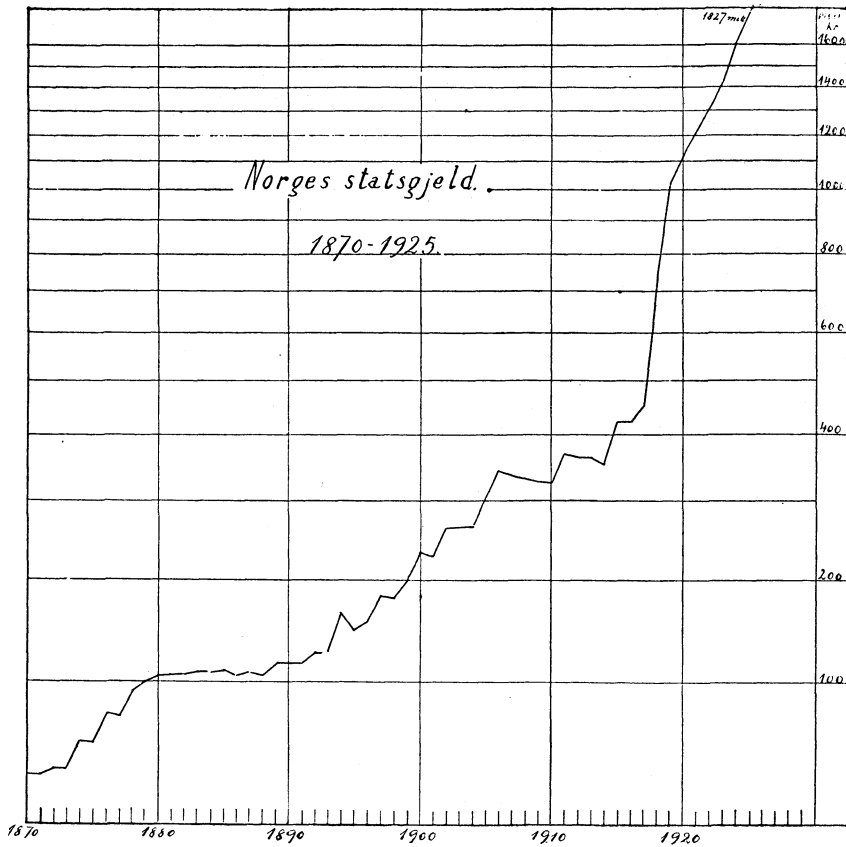
Pr. 30 juni 1914 og 1925 var statsgjelden henholdsvis 357.3 og 1 731,6 mill. kr. eller henholdsvis 144.6 og 628.8 kr. pr. innbygger, 85.21 og 174.30 kr. pr. 1 000 kr. formue samt 38.45 og 68.81 kr. pr. 100 kr. antatt inntekt ifølge skatteligningen. I 1925 utgjorde altså statsgjelden omtrent fem ganger så meget som i 1914, i forhold til folkemengden omtrent fire ganger og i forhold til lignet formue eller inntekt omtrent to ganger så meget som i 1914.

Omstående figur viser statsgjeldens vekst fra 1870.

Fordelt på faste og midlertidige lån får man omstående oppstilling. Man tilføier den samlede kommunegjeld i en rubrikk for sig selv.¹ (Se tab. s. 18*.)

I 1914 var praktisk talt hele den faste gjeld optatt utenlands. Fra 1915 av blev imidlertid forskjellige større og mindre lån optatt innenlands (se tabell 4), således at den faste innenlandske gjeld i de senere år har vært omtrent like så stor som den utenlandske. Regner man løsgjelden med, er den innenlandske absolutt størst, pr. 30 juni 1925 1 005.4 mill. kr. mot 726.2 mill. kr. utenlandsk gjeld.

¹ Hvis man summerer stats- og kommunegjelden, bør man være opmerksom på at en liten del av kommunegjelden (pr. juni 1925 ca. 70 mill. kr.) er gjeld til staten.

	Faste statslån.			Midler- tidige statslån.	Samlet stats- gjeld.	Samlet kom- mune- gjeld.
	Optatt innen- lands.	Optatt uten- lands.	Faste lån i alt.			
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
30 juni 1914	15.9	336.4	352.3	5.0	357.3	223.0
— 1915	62.2	332.0	394.2	27.1	421.3	263.5
— 1916	60.7	346.0	406.7	16.2	422.9	286.1
— 1917	103.6	341.3	444.9	10.6	455.5	350.9
— 1918	159.8	336.3	496.1	240.5	736.6	458.5
— 1919	256.0	331.9	587.9	420.1	1 008.0	634.5
— 1920	405.2	327.9	733.1	396.5	1 129.6	868.0
— 1921	445.9	398.3	844.2	346.3	1 190.5	1 082.8
— 1922	669.5	466.8	1 136.3	145.7	1 282.0	1 296.7
— 1923	719.9	511.0	1 230.9	163.1	1 394.0	1 391.3
— 1924	769.7	581.0	1 350.7	199.2	1 549.9	1 446.8
— 1925	708.1	716.4	1 424.5	307.1	1 731.6	1 500.9

Størrelsen av den midlertidige gjeld varierer meget sterkt fra år til år. Pr. 30 juni 1925 var den forholdsvis meget stor (307.1 mill. kr.), bl. a. fordi staten ikke hadde kunnet trekke hjem 120 mill. kr. av sitt siste utenlandslån.

Når gjeldens størrelse skal bedømmes, må også rentefoten tas i betraktning. Den almindelige type av lån var før krigen 3 $\frac{1}{2}$ pct., nu er den 5 $\frac{1}{2}$ eller 6 pct. Man har ikke foretatt nogen beregning av den effektive rentefot for de forskjellige lån, men det er ialfall sikkert at den effektive rentefot er langt høiere nu enn før krigen. Det kan man også se av de renter som betales. I 1913/14 og 1925/26 er disse opført med henholdsvis 12.4 og 184.4 — syv ganger så meget, skjønt den gjeld som skulde forrentes knapt var fem ganger så stor som i 1913/14.

Foruten den egentlige statsgjeld bør nevnes at der i Statens Pensjonskasse er et beregnet underskudd på 200—300 mill. kr., som påhviler staten som en fremtidig forpliktelse i likhet med den egentlige statsgjeld.

Man har i foranstående tabell også tatt med en opgave over kommunegjeldens størrelse, uten at man her skal gå inn på å omtale denne, hverken dens sammensetning eller dens anvendelse o. s. v. Der henvises i denne henseende til Statistiske Meddelelser nr. 11 for 1925.

Man skal nærmere undersøke hvad statsgjelden er anvendt til.

Ovenfor er den gjeld som er optatt i fremmed mynt omregnet til norske kroner efter pari kurs. De inndrattede beløp er på grunn av kursene betydelig større. Det er selvsagt disse som er anført i regnskapene over anvendelsen av pengene.

På de faste lån blev i årene 1914/15—1924/25 inndratt kr. 1 293 573 000.00. Av dette beløp er, som det fremgår av tabell 1 inntekstpost B II, kr. 491 443 000.00 tatt til inntekt på budgettene (budgetterte lånemidler). Resten er, som her skal påvises, anvendt til dekning av underskudd m. v.

Man oppstiller følgende oversikt over anvendelsen av de kr. 1 293 573 000.00 som i årene 1914/15—1924/25 er inndratt på de faste lån:

A.	Dekning av statsgjeldens minus-saldo pr. 30 juni 1914	kr.	4 717 000
B.	Innfrielse av diverse lån	»	19 988 000
C.	Anvendt til dekning av utgifter:		
	a. Budgetterte lånemidler:		
	1. Jernbaneanlegg	kr.	286 060 000
	2. Telegraf- og telefonanlegg	»	73 437 000
	3. Kraft- og reguleringsanlegg	»	120 630 000
	4. Grongruber	»	11 316 000
		kr.	491 443 000

Overføres kr. 491 443 000 kr. 24 705 000

¹ Kurstap ikke medregnet.

	Overført kr. 491 443 000	kr. 24 705 000
b. Ikke budgetterte lånemidler (underskudd) :		
1. Vedkommende kapitalformål	kr. 1 316 050 000	
2. Vedkommende driftsformål	» 1 457 496 000	
	<hr/>	
	kr. 773 546 000	
Hvorav dekkes ved nedgang i statskassens beholdning 1914—1925 »	37 070 000	
	<hr/>	
	» 736 476 000	
	<hr/>	
		» 1 227 919 000
D. Statsgjeldens saldo pr. 30 juni 1925 :		
a. Depositokonto	kr. 36 796 000	
b. Anleggenes regnskapsførere samt forskudd	» 4 153 000	
	<hr/>	
		» 40 949 000
	<hr/>	
		<hr/>
		kr. 1 293 573 000

Som det ses har man ikke med hele driftsunderskuddet i denne oversikt. Man har opført kr. 457 496 000, mens det hele driftsunderskudd var kr. 500 987 000. Resten kr. 43 491 000 er også dekket ved lån. Denne del representerer økningen i restansene i perioden, og restanser er opført i statskassens balanse.

Tilsammen får man altså at der av de lån som er trukket hjem i perioden er anvendt til kapitalformål 807.4 mill. kr. (herav 491.4 opført på budgettet) og til driftsunderskudd 463.9 mill. kr. Resten av driftsunderskuddet forutsettes da dekket av beholdningen, som er gått ned med 37.1 mill. kr. i perioden.

Foruten den faste gjeld hadde (som det fremgår av tabellen side 36—39) staten pr. 30 juni 1925 en svevende gjeld på ca. kr. 307 135 000. Disse lån står sammen med den ovenfor nevnte saldo vedkommende de faste lån,

¹ I Valutakommisjonens innstilling var fordelingen av underskuddene noget anderledes. Kapitalunderskuddene var opført med 259.4 mill. kr., driftsunderskuddene med 514.0 mill. kr. Differensen skriver sig vesentlig fra at fondet for den ekstraordinære formuesskatt ikke var tatt med. Fondets avdrag på kriselånet av 1921 utgjør for årene 1923/24 og 1924/25 30.6 mill. kr., som her er regnet som kapitalutgift. Dessuten var Valutakommisjonens oppgaver angående fordelingen mellom drift og kapital foreløbige, særlig hvad statsregnskapet for 1924/25 angår. (Dette forelå ikke trykt da kommisjonen foretok sine beregninger.) Således var for dette år ikke opført som kapitalutgift 6.8 mill. kr. avsatt av statens fond (som ikke blev medregnet). Jernbaneanlegg, telegrafanlegg og ordinære avdrag på statsgjelden var også opført med noget for små beløp for dette år.

kr. 36 796 000, på depositokonto. (Se statskassens balanse side 22*.) Av de der opførte innestående lånemidler er som nevnt 43.5 mill. kr. regnet med i driftsunderskuddet (bundet i forskudd og restanser eller står som beholdning i utlandet eller hos regnskapsførerne m. v.)

For 807.4 mill. kr. av de nevnte lånemidler skulde altså staten ha motverdier. Man vil spørre hvilke disse er. Avdragene på statsgjelden er som før nevnt regnet som kapitalutgift — for hele perioden 1914/15—1924/25 107.9 mill. kr. kroner. Man trekker disse fra og får da igjen 699,5 mill. kr. eller næsten 700 mill. kroner, som altså er brukt til anskaffelse av kapitalgjenstander. De består vesentlig i bygging av jernbaner 339.5 mill. kr., telegraf- og telefonanlegg 77.5 mill. kr., kraft- og reguleringsanlegg 120.8 mill. kr., innkjøp av skogeiendommer 14.3 mill. kr., aktier i Grong gruber 10.5 mill. kr., avsetninger av statens fond 81.5 mill. kr. og utlån til kommuner 52.2 mill. kr.

Nogen fullstendig opgave over statsgjeldens anvendelse før 1914 foreligger ikke. Man skal derfor innskrenke sig til å anføre at i tiden fra 1877 til 30 juni 1914 var av statslånemidler anvendt til jernbaneanlegg 178.7, til telegraf- og telefonanlegg 11.9 mill. kr., til kraft- og reguleringsanlegg intet. Sammen med de lånemidler som er bevilget til disse formål i årene 1914—25 får man for perioden 1877—30 juni 1925: til jernbaneanlegg 464.7 mill. kr., til telegraf- og telefonanlegg 85.3 mill. og til kraft- og reguleringsanlegg 120.6 mill. kroner.

Statens formue.

En samlet vurdering av statens faste eiendommer har, såvidt man vet, ikke nogen gang vært foretatt. I 1914 blev efter en helt skjønsmessig beregning statens aktiva undtagen skib, jordverdier, gruber, by- og festningsgrunner anslått til 750 mill. kr., således fordelt: fond og beholdninger 290, jernbaner 222, telegraf og telefon 30, skoger 23, fosser (740 000 eff. hk.) 15 og bygninger og løsøre (forsikringsverdi) 170 millioner kroner.

Med de store økonomiske forandringer som har funnet sted siden 1914 er selvfølgelig denne opgave av liten verdi nu. En tilsvarende beregning pr. 30 juni 1925 vilde bli meget usikker. Av størst interesse vilde det være å få en opgave over de eiendommer som spiller en rolle overfor statsgjelden, d. v. s. de inntektgivende virksomheter. Men heller ikke av disse er det for tiden mulig å fastslå verdien. De oppgaver man har over den kapital som er nedlagt i jernbaneanlegg, telegrafanlegg, kraft- og reguleringsanlegg gir bare delvis et holdepunkt for en slik vurdering. Heller ikke gir de regnskap som nu føres for disse virksomheter grunnlag for bedømmelse av om de gir nogen rente av den nedlagte kapital, eller om de amortiserer sig. På grunn av den regnskapsordning som nu hersker er drifts- og kapitalutgifter ikke holdt ut fra hver-

¹ Som det fremgår av ovenstående oversikt over lånemidlenes anvendelse er riktignok kr. 37 070 000 dekket ved nedgang i beholdningen fra 1914—1925, men også beholdningen i 1914 skrev sig for en stor del fra lånemidler.

Balanse pr. 30 juni 1925.

Norges Bank	kr. 18 776 000
Finansdepartementets utenlandske kommisjo- nærer	» 119 806 000
Innenlandske banker	» 2 088 000
Verdipapirer	» 10 567 000
Oppebørselsbetjenter m. fl.	» 57 930 000
Skillemynt	» 13 536 000
Restanser	» 93 363 000
Herav :	
Restanser på ordinær inn- tekts- og formuesskatt	kr. 47 690 000
Restanser på krigskon- junkturskatt	» 28 424 000
Forskudd	» 85 005 000
Herav for den ekstra- ordinære formuesskatt	kr. 21 075 000
	<hr/>
	kr. 401 071 000
	<hr/>

Deposita og fond	kr. 387 909 000
Herav midlertidige lån .	kr. 307 135 000
Fast gjeld	» 36 796 000
Beholdning	» 13 162 000

kr. 401 071 000

andre. Heller ikke føres der noget egentlig kapitalregnskap. Så lenge denne regnskapsordning brukes i disse virksomheter, har man ikke noget grunnlag for en virkelig bedømmelse av virksomhetenes økonomiske gang. Som allerede nevnt har bedriftene ikke hittil hatt nogen direkte betydning for statsgjeldens forrentning og amortisasjon.

I tabell 3 har man gitt en oversikt over statens fond (disses realverdier dog ikke medregnet), fast anbragte kapitaler, aktier og utestående fordringer. Disse kapitaler utgjorde ved utgangen av budgettåret 1924/25 408.8 mill. kr., hvorav statens fond 287,1 mill. kr. Posten almindelige fordringer, 21.7 mill. kr., omfatter 13.1 mill. kr. utlånt til kommuner i anledning av nødsarbeide. Staten må antagelig før eller senere avskrive en del av disse utlån.

Foranstående balanse, som er tatt inn efter statsregnskapet, viser at statskassens beholdning pr. 30 juni 1925 utgjorde kr. 13 162 000.

Det må bemerkes at beholdningen ikke svarer til den faktisk tilstedeværende beholdning pr. 30 juni som følge av at innbetalinger og utbetalinger også efter denne tid tas med i regnskapet for den foregående termin.

Som man vil se skyldes den midlertidige gjeld for en del at staten ikke har kunnet trekke hjem sine siste utenlandske lån (120 millioner kroner), og at der pr. denne dato var betydelige restanser (vesentlig skatterestanser) og forskudd. Under forskudd går 21 mill. kroner, som er underskuddet på den ekstraordinære formuesskatt, 18 mill. kroner til kullselskapene på Spitsbergen, 2 $\frac{1}{4}$ mill. kroner renter vedkommende forskjellige kraftverks lån og dessuten nogen mindre beløp. Endel av disse forskudd vil antagelig bevirke tap, og dessuten vil ikke alle restanser gå inn.

Av løsgjelden består kr. 32 112 000 i lån av statens fond (herav: statens reservefond kr. 11 087 000, statens skibsfond kr. 12 335 000, jorddyrkningsfondet kr. 2 000 000, se note 2—10 side 41).

Det er hensikten at statistikken over statens finanser herefter skal komme ut hvert år snarest mulig etterat siste termins regnskap og regjeringens budgettforslag, som her skal behandles, foreligger. Nærværende første utgave av denne finansstatistikk er på grunn av de mange regnskap som her er behandlet blitt adskillig forsinket.

Utarbeidelsen av denne statistikk har vært forestått av sekretær O. Juvkam.

Det Statistiske Centralbyrå,

Oslo 28 juni 1926.

G. Jahn.

A. Skøien.

Tabell I. Statens kontante¹ utgifter og inntekter etter henholdsvis for

Utgifter.	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsutgifter. ²					
I. Statens politiske organer.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
a. Det kongelige hus	746	745	750	747	786
H. M. Kongens appanasje	700	700	700	700	700
H. K. H. Kronprinsens appanasje	-	-	-	-	-
Slottet	46	45	50	47	86
b. Regjeringen og Statssekretariatet	556	451	478	625	792
Statsrådet	124	124	124	148	181
Trykning av kgl. proposisjoner	134	119	139	213	273
Kongelige og parlamentariske kommisjoner	252	171	171	206	258
Statssekretariatet	26	26	27	31	38
Utgifter vedkommende regjeringens retssaker	20	11	17	27	42
Nordisk Administrative forbund	-	-	-	-	-
c. Stortinget og Statsrevisjonen	1 126	1 107	1 276	1 401	2 142
Stortinget	819	766	917	985	1 606
Statsrevisjonen	307	341	359	416	536
Kap. I i alt	2 428	2 303	2 504	2 773	3 720
II. Utenriksvesenet.					
a. Centraladministrasjonen	125	162	229	245	352
b. Utenriksrepresentasjonen	934	977	1 112	1 222	1 759
c. Andre utenriksformål	217	428	361	163	214
Bidrag til Folkenes Forbund	-	-	-	-	-
Reinbeitesaken	130	329	298	73	121
Norges Oplysningskontor for Næringsveiene	66	55	53	40	58
Andre utgifter	21	44	10	50	35
Kap. II i alt	1 276	1 567	1 702	1 630	2 325
III. Forsvarsvesenet.					
a. Hæren ³	16 113	17 490	20 180	21 685	31 308
Arméstyrelsen	80	93	99	111	141
Hærens faste personell	5 525	6 124	6 334	6 569	8 677
— skoler og kurser	949	820	906	1 012	1 244
— øvelser	1 046	1 181	1 412	1 699	1 865
— forpleining og utrustning	4 094	3 947	4 741	5 449	8 519
— hestevesen	1 634	1 676	2 003	2 471	2 694
Linjens bevegning og materiell	1 390	1 856	2 800	2 023	4 840
Vedlikehold av garnisonssteder, befestninger og ekserserplasser	583	513	582	730	931
Godtgjørelse til innkalte vernepliktiges familier	119	152	182	232	680
Reise- og transportutgifter	516	525	617	863	1 128
Innkjøp av gardekaserne	-	-	-	-	-
Bebyggelse av Gardermoen	-	300	-	-	-
Ekstraordinært	-	-	-	-	-
Evakuering av N. Akershus m. v.	-	-	-	-	-
Andre utgifter	177	323	504	526	589

¹ Se side 8*. ² Se side 6*. ³ Norges Geografiske Opmåling er henført til kap. VII i proposisjon (den gule bok) 1926. Der er altså ikke tatt hensyn til de forandringer i denne som

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.⁴

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27. ⁴
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
779	799	800	894	909	817	839	858	858
700	700	700	700	700	700	700	700	700
79	99	100	194	209	117	139	108	108
1 060	2 032	1 990	1 585	1 243	1 005	794	628	536
183	180	225	233	226	216	212	211	211
305	443	395	335	238	208	179	155	150
466	1 305	1 196	853	640	524	242	212	140
42	42	59	58	55	52	52	50	35
64	62	96	100	78	-	106	-	-
-	-	19	6	6	5	3	-	-
2 445	2 703	3 338	3 897	3 027	3 674	3 163	3 020	2 713
1 901	2 076	2 448	2 975	2 119	2 728	2 224	2 171	1 881
544	627	890	922	908	946	939	849	832
4 284	5 534	6 128	6 376	5 179	5 496	4 796	4 506	4 107
442	473	626	702	734	678	635	727	697
2 440	2 467	3 950	3 964	3 987	4 349	3 810	3 633	3 098
209	151	337	1 013	932	661	597	465	309
-	-	135	859	456	340	390	308	260
104	14	-	-	-	-	-	-	-
66	92	126	25	324	237	130	-	-
39	45	76	129	152	84	77	-	-
3 091	3 091	4 913	5 679	5 653	5 688	5 042	4 825	4 094
36 874	35 948	44 358	43 195	37 718	34 874	34 795	34 050	32 018
185	240	316	330	311	305	299	293	290
10 136	10 570	12 310	12 603	12 403	12 324	12 372	12 180	11 936
1 438	1 554	2 042	1 983	1 930	1 796	1 829	1 899	1 880
708	1 921	2 670	2 223	2 396	1 747	1 745	1 419	1 384
7 558	8 839	9 717	8 519	8 081	7 946	7 594	8 138	6 848
2 903	2 734	3 502	3 051	2 546	2 463	2 433	2 251	1 857
10 050	6 154	8 503	8 897	5 310	4 406	4 566	4 398	4 604
2 047	1 720	1 545	1 654	1 259	1 256	1 331	1 290	1 358
256	283	625	577	697	305	267	295	135
848	1 185	1 984	1 449	1 578	348	1 017	974	-
-	-	355	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2 215	588	95	657	-	-
-	-	-	1 194	300	633	363	-	-
745	748	789	888	919	650	322	913	1 726

⁴ De tall som er opført vedk. budgettforslaget 1926/27 refererer sig til den oprindelige budgett-regjeringen (efter regjeringsskiftet i mars 1926) senere har foretatt.

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter efter henholdsvis for

Utgifter (forts.)	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsutgifter (forts.).	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
III. Forsvarsvesenet (forts.).					
b. Marinen ¹	7 505	7 053	7 692	9 779	17 479
Marinestyrelsen	66	72	70	75	93
Marinens faste personell	2 224	2 488	2 620	2 972	3 782
— skoler	280	271	320	396	457
— tokter og øvelser	1 000	1 139	1 230	1 353	1 560
— materiell og forråd	3 545	1 956	3 018	4 480	10 948
— stasjoner	385	444	429	492	634
— fond	5	4	5	11	5
Avsetning til dekning av flåtebevilgning 1912	-	679	-	-	-
Andre utgifter	-	-	-	-	-
c. Tilskudd til skyttersaken, civil luftfart m. v.	315	330	323	303	491
d. Til dekning av ekstraordinære forsvarsforanstaltninger	3 557	14 631	9 970	20 462	29 570
e. Nøitralitetsutgifter	-	21 829	27 197	41 343	55 814
Kap. III i alt	27 490	61 333	65 362	93 572	134 662
IV. Retts-, politi- og fengselsvesen.					
a. Centraladministrasjonen ²	166	150	158	181	255
b. Rettsvesenet	3 033	3 002	3 070	3 440	3 651
Høyesterett.	188	186	188	194	253
Regjeringsadvokatembedene	8	9	8	9	14
Lagrettene	72	73	75	76	90
Overrettene	77	78	83	90	127
Byrettene	215	217	217	244	362
Sorenskriverembedene	674	703	708	836	1 126
Byfogedembedene	207	220	224	265	345
Påtalemyndighetene	94	95	98	107	134
Undersøkelles- og domsutgifter	1 270	1 238	1 226	1 273	645
Forskjellige embedsmenn	228	102	167	186	199
Ekstraordinær kontorhjelp	-	10	50	24	31
Andre utgifter	-	71	26	136	325
c. Politivesen ³	397	412	427	468	677
d. Fengsels- og tvangsarbeidsvesenet	1 109	1 426	1 163	1 313	1 971
Landsfengslene for menn	294	276	304	364	536
Krets- og hjelpefengsler	346	364	420	508	803
Fengslene og arbeidshuset for kvinner	99	96	96	96	178
Opstad tvangsarbeidshus	202	523	260	220	265
Kriminalasylet	27	26	19	26	49
Nybygging	-	-	-	-	-
Andre utgifter	141	141	64	99	140
Kap. IV i alt	4 705	4 990	4 818	5 402	6 554

¹ Fyr- og merkevesenet, rednings- og losvesenet er henført til kap. XII d, den tekniske kontor er opført under kap. V. ³ Utgifter ved statspolitiet er opført under kap. VIII l.

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
16 329	15 950	18 741	17 168	15 285	13 460	13 299	12 238	11 911
117	111	141	146	140	116	116	136	136
4 558	4 647	5 839	5 669	5 782	5 768	5 664	5 188	5 056
588	500	500	499	470	407	364	394	393
1 815	2 136	2 884	2 268	1 898	1 654	1 637	1 530	1 440
8 050	4 951	4 481	6 049	5 130	4 082	4 688	2 846	2 826
1 194	3 599	4 891	2 531	1 859	1 428	825	818	669
7	6	5	6	6	5	5	5	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1 321	1 386
418	542	632	698	626	446	291	279	318
15 224	6 242	562	—	—	—	—	—	—
35 323	6 973	÷ 1 151	572	206	774	÷ 1	—	—
104 168	65 655	63 142	61 633	53 835	49 554	48 384	46 567	44 247
301	311	453	436	408	407	303	392	375
5 042	8 420	10 736	9 372	8 831	9 423	8 984	9 148	8 820
253	236	345	390	441	440	421	424	420
14	10	10	16	16	85	85	85	85
93	95	137	144	135	131	149	130	130
129	132	206	219	228	230	230	227	232
395	442	719	740	793	772	785	656	658
1 224	1 340	2 038	2 194	2 211	2 265	2 139	2 458	2 528
370	407	600	666	704	703	659	655	636
148	152	231	226	234	239	240	237	238
1 866	4 664	4 444	3 988	3 259	2 990	3 204	2 824	2 584
213	237	563	423	517	515	520	510	507
71	78	79	98	67	43	48	-	-
266	627	1 364	268	226	1 010	504	942	802
767	959	1 482	1 462	1 710	1 352	1 677	1 560	1 554
2 514	3 305	4 940	3 511	3 438	3 500	3 273	3 174	3 224
761	881	1 198	1 078	1 065	794	793	746	763
1 185	1 233	1 777	1 569	1 521	1 531	1 660	1 484	1 474
173	150	270	132	117	199	176	184	188
231	374	365	403	405	606	518	468	448
52	63	79	51	53	58	50	42	47
-	500	1 000	-	-	-	-	-	-
112	104	251	278	277	312	76	250	304
8 624	12 995	17 611	14 781	14 387	14 682	14 237	14 274	13 973

skole i Karljohansvern til kap. VII c 3.

* Lønninger ved Justisdepartementets kommunal-

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter etter
henholdsvis for

Utgifter (forts.).	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
A. Driftsutgifter (forts.).					
V. Fylkesmannsembedene og Justisdepartementets kommunalkontor	314	316	330	384	515
Fylkesmannsembedene	292	295	308	362	482
Justisdepartementets kommunalkontor ¹	22	21	22	22	33
VI. Kirken	1 166	1 259	1 279	1 374	2 074
Centraladministrasjonen ²	105	139	146	140	167
Geistligheten	778	749	753	755	1 289
Kirker og prestegårder	283	371	380	289	426
Andre utgifter	-	-	-	190	192
VII. Skole, videnskap, kunst m. v.³					
a. Centraladministrasjonen	83	98	102	104	126
b. Høgskoler	2 654	2 243	2 381	2 762	3 904
Universitetet	1 387	1 172	1 229	1 554	2 202
Norges Tekniske Høgskole	1 007	761	782	760	974
Norges Landbrukshøgskole	218	270	303	419	665
Statens Tannlegeinstitutt	42	40	67	29	63
Lærerhøgskolen	-	-	-	-	-
Nybygging	-	-	-	-	-
c. Lavere fagskoler :					
1. Landbruks-, skog-, meieri- og havebruksskoler	546	718	634	741	821
Statens småbrukslærerskole	-	146	60	94	99
Tilskudd til landbruks- (jordbruks-) og småbruksskoler	444	463	475	518	526
Skogskoler	35	32	25	40	64
Meieriskoler	27	32	32	34	39
Havebruksskoler	40	45	42	55	93
2. Sjømanns-, maskinist- og stuert-skoler	125	139	147	157	235
3. Tekniske skoler	442	439	437	564	499
4. Tilskudd til handelsskoler	—	—	—	—	—
5. Industri- og husflidsskoler	115	126	111	124	214
6. Husmorskoler	53	18	90	66	131
Lærerinneskolen i husstell.	38	-	73	46	94
Husholdningsskoler	15	18	17	20	37
c Lavere fagskoler i alt	1 281	1 440	1 419	1 652	1 900

¹ Se note 2 side 4. ² Kirkedepartementets utgifter vedkommende centraladministrasjonsskoler som statskassen yder bidrag til er her tatt med undtagen de militære skoler, som er tatt settes i gang av statens bedrifter (jernbane, post, telegraf) og opføres på vedk. bedrifts budgett note. ⁴ Derav nybygging 250 000 kr. ⁵ Derav nybygging 110 000 kr. ⁶ Derav nybyg-

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
554	595	896	949	860	838	806	779	761
516	555	838	893	808	788	759	729	716
38	40	58	56	52	50	47	50	45
2 394	2 793	3 485	5 227	5 804	6 175	4 389	4 693	4 428
205	230	357	323	302	329	291	281	273
1 364	1 437	1 515	2 728	2 823	2 865	2 702	2 799	2 910
571	818	1 222	1 834	2 333	2 583	1 024	1 585	1 245
254	308	391	342	346	398	372	28	-
153	171	266	239	223	243	214	218	211
4 504	7 544	10 400	5 116	6 301	5 643	5 863	5 300	5 439
2 688	2 795	3 339	2 579	3 262	3 146	3 138	2 775	2 937
876	1 238	1 564	1 511	1 759	1 399	1 587	1 477	1 448
852	1 431	870	919	1 075	922	958	868	868
88	80	113	107	109	94	106	105	111
-	-	-	-	96	82	74	75	75
-	2 000	4 514	-	-	-	-	-	-
1 604	1 999	2 359	2 736	2 677	2 367	2 051	2 099	2 028
158	277	287	108	146	104	114	122	122
997	1 350	1 547	1 672	2 033	1 522	1 474	1 446	1 401
308	168	217	490	315	361	197	184	160
39	58	53	71	59	68	65	98	115
102	146	255	395	124	312	201	249	230
320	488	548	682	616	514	411	492	504
773	1 038	1 437	1 657	1 735	1 658	1 094	1 034	1 040
-	6	56	134	151	121	58	39	38
157	336	449	450	536	474	365	363	373
144	1 084	1 190	997	1 170	933	1 212	1 047	999
113	⁶ 902	⁷ 749	277	150	146	408	292	234
31	182	441	720	1 020	787	804	755	765
2 998	4 951	6 039	6 656	6 885	6 067	5 191	5 074	4 982

sjonen er (til dels skjønnsmessig) fordelt mellom kap. VI (kirke) og kap. VII (skole m. v.). ⁵ Alle med under forsvarsvesenet (kap. III). Det bemerkes også at utgiftene ved skoler og kurser som ikke er tatt med her. Pensjonsutgifter er opført under kap. XIV. Se dessuten foregående gang 750 000 kr ⁷ Derav nybygging 500 000 kr.

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter etter henholdsvis for

Utgifter (forts.).	1913/14.	1914/15	1915/16.	1916/17.	1917/18.
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
A. Driftsutgifter (forts.).					
VII. Skole, videnskap, kunst m. v. (forts.).					
d. Høiere almen-skoler	1 026	1 117	1 186	1 286	2 206
Statens høiere almen-skoler	393	393	378	353	1 086
Tilskudd til komm. høiere almen-skoler	633	557	599	648	886
Andre utgifter	-	167	209	285	234
e. Folkeskolen og ungdomsskolen	7 446	7 666	7 865	9 635	11 167
Lærerskolene	334	315	353	321	597
Skoledirektørene	37	47	38	48	65
Tilskudd til herredskommunenes folkeskole	2 342	2 370	2 362	3 040	3 736
Tilskudd til bykommunenes folkeskole	2 085	2 147	2 168	2 315	2 244
Tilskudd til fylkesskolekassene	2 045	2 194	2 262	3 074	3 481
Tilskudd til ungdomsskoler (fylkes- og folkehøiskoler, private ungdomsskoler og kveldsskoler)	450	439	544	555	693
Andre utgifter	153	154	138	282	351
f. Skolehjem for foreømte barn	355	350	397	531	798
g Skoler for døve, blinde, ånds svake m. v.	334	514	524	781	893
Skoler (b. c d. e. f. g.) i alt ³	13 096	13 330	13 772	16 647	20 868
h Tilskudd til boksamlinger og folkeakademier	120	91	116	126	147
i. Videnskapelige formål utenom høiskolene samt litterære og kunstneriske formål	597	727	534	559	969
Tilskudd til Bergens Museum	35	35	33	35	56
Derav: Nybygging	-	-	-	-	-
Arkivvesenet	59	169	96	99	239
Derav: Nybygging	-	-	-	-	-
Tilskudd til videnskapsselskap og museer	135	226	155	136	156
Nationalgalleriet	48	51	44	47	-
Statens akademi for billedhuggere og malere	10	11	11	12	17
Andre utgifter	310	235	195	230	501
j. Institusjoner av praktisk-videnskapelig art	785	692	720	863	1 127
Meteorologiske institusjoner	101	89	96	193	117
Derav: Nybygging	-	-	-	-	-
Det Statistiske Centralbyrå	201	172	177	186	340
Geografisk Opmåling	483	431	447	484	670
Derav: Nybygging	-	-	-	-	-
Kap. VII i alt	14 681	14 938	15 244	18 299	23 237

¹ Derav nybygging 100 000 kr. ² Derav nybygging 658 000 kr. ³ Se note 2 og 3 side 6—7. 1922/23, men disse er til gjengjeld tatt med for 1923,24.

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
2 594	3 364	4 006	4 189	4 431	4 141	4 495	4 068	3 760
1 484	1 180	1 897	1 413	1 345	1 703	1 546	1 552	1 386
780	1 713	1 416	2 034	2 410	2 168	2 400	2 249	2 120
330	471	¹ 693	742	676	270	549	267	254
15 521	29 063	28 617	41 079	42 722	40 273	41 603	37 450	37 723
804	1 354	2 230	2 648	2 307	2 117	1 685	1 490	1 310
66	73	100	107	107	106	107	123	123
3 995	10 800	8 075	12 270	12 454	12 038	13 146	12 150	12 250
3 085	6 531	4 962	7 426	7 384	7 209	7 629	7 100	7 100
6 053	7 708	10 123	14 895	16 724	15 625	15 722	14 000	14 200
1 108	1 929	2 320	2 747	2 967	2 691	2 666	2 205	2 192
410	668	807	986	779	487	648	382	548
1 029	1 497	² 2 448	1 808	1 604	1 239	1 117	939	956
877	1 017	1 486	1 002	723	756	701	751	637
27 523	47 436	52 996	59 850	62 666	58 119	58 970	53 582	53 497
159	212	296	327	370	247	125	85	82
1 004	2 078	3 317	2 584	2 183	1 995	1 324	1 390	1 676
71	166	613	354	455	491	333	335	332
273	186	300	341	317	403	280	261	573
-	-	830	-	-	-	-	-	-
-	-	65	-	-	-	-	-	-
151	201	324	436	425	401	336	336	335
59	872	836	260	318	203	⁴ -	121	133
18	36	33	41	41	31	32	33	33
432	617	681	1 152	627	466	343	304	270
1 504	1 665	3 563	3 885	2 501	3 686	2 582	2 521	2 418
410	361	833	1 475	⁵ 393	⁵ 1 965	1 025	1 045	940
-	-	150	-	-	-	-	-	-
337	386	1 247	1 070	831	512	514	414	424
757	918	1 483	1 340	1 277	1 209	1 043	1 062	1 054
-	-	200	-	-	-	-	-	-
30 343	51 562	60 438	66 885	67 943	64 290	63 215	57 796	57 884

⁴ Regnskapet ikke innkommet.⁵ Regnskapet for to meteorologiske stasjoner manglet for

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter etter henholdsvis for

Utgifter (forts.).	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
A. Driftsutgifter (forts.).					
VIII. Sociale formål.					
a. Centraladministrasjonen ¹	72	188	211	252	319
b. Riksforsikringsanstalten	2 034	2 144	2 450	3 178	4 175
Andel i sykeforsikringspremier . . .	1 693	1 766	2 054	2 786	3 569
Andre utgifter	341	378	396	392	606
c. Fabrikktilsynet	104	104	122	151	152
d. Arbeidsformidling	10	15	21	35	63
e. Arbeidsretten — meglingsrådene — mennene	-	-	13	31	35
f. Tilskudd til arbeidsledighetskasser og foranstaltninger til arbeidsledighetens bekjempelse	34	117	52	34	78
g. Bevilgning til boliger m. v. for statens tjenestemenn	-	-	-	-	-
h. Alderdomspensjon for sjømenn	761	825	811	417	536
i. Hjemsendelse av sjømenn	125	171	257	433	425
j. Fattigvesenet	175	235	267	279	448
k. Omstreifervesenet	62	55	48	50	46
l. Statens alkohollovgivning ^{2,3}	-	-	-	-	-
Smuglerkortrollen ⁴	-	-	-	-	-
Statslønnet politi ⁵	-	-	-	-	-
Reseptkontrollen ⁶	-	-	-	-	-
Til avskrivning på lager av innkjøpt konjakk.	-	-	-	-	-
m. Læregutthjemmet på Bredtveit	-	-	-	-	-
n. Statens prisdirektorat	-	-	-	-	-
o. Andre sociale formål	51	59	55	337	293
Kap. VIII i alt	3 428	3 913	4 307	5 129	6 570

¹ Socialdepartementets utg. vedk. centraladministrasjonen er (til dels skjønsmessig) for- til foranstaltninger mot misbruk av berusende drikker og tilskudd til alkoholistanstalter da for årene før 1923/24 er utgiftene ved statens alkohollovgivning ikke utskilt fra de administra- opførte beløp ikke er helt fullstendig da det ikke har kunnet undgås at utgifter vedk. smugler- politiet utfører bemerkes at utgiftene til det underordnede politi og enkelte andre politiutgifter gifter til strafforfølgning, også for så vidt angår rusdrikkovertrædelser, lønnes av staten, uten lovgivningen. — De opførte beløp til statslønnet politi er utgifter ved ekstraordinære betydelige beløp som tilflyter statskassen i form av bøter og konfiskasjoner er tatt med på reseptkontroll har nevnte departement en del mindre betydelige utgifter vedk. alkohollovgiv-

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
371	468	647	687	639	637	545	386	367
5 557	7 426	9 838	9 211	9 186	8 754	8 820	5 768	6 528
4 933	6 740	8 875	7 995	8 033	7 631	7 701	5 500	6 000
624	686	963	1 216	1 153	1 123	1 119	268	528
277	309	418	458	460	412	367	389	402
85	119	163	212	281	368	277	190	198
57	65	82	84	107	71	78	66	71
1 365	8 663	9 327	13 898	÷ 572	2 129	÷ 1 602	3 300	3 300
-	59	1 941	137	914	1 050	706	345	205
976	1 026	946	969	937	628	773	774	761
482	409	653	867	494	692	608	302	475
506	466	645	841	1 100	1 094	1 454	1 011	1 261
74	70	98	114	119	119	119	98	98
-	-	-	-	-	1 840	2 623	3 800	2 254
-	-	-	-	-	1 237	1 812	1 960	1 414
-	-	-	-	-	590	771	800	800
-	-	-	-	-	13	40	40	40
-	-	-	-	-	-	-	1 000	-
-	-	-	-	-	182	162	57	-
-	-	-	397	281	186	123	104	80
448	687	1 002	1 172	973	412	220	309	318
10 198	19 767	25 760	29 047	14 919	18 574	15 273	16 899	16 318

delt mellom kap. VIII og IX. ² Se de følgende fire noter. ³ Her er ikke tatt med bidrag disse utgifter utredes av «Fondet til Bekjempelse av Drikkeondet». Det bemerkes videre at sjongrener som de i regnskapene er opført under. ⁴ Det bemerkes at det på denne konto kontrollen også kan være opført under andre konti. ⁵ Med hensyn til den kontroll som i almindelighet utredes av kommunene, mens politiebedsmennene lønnes av staten. — Ut- at der føres særskilt regnskap over de utgifter som foranlediges av overtredelser av rusdrikk- politiforanstaltninger til rusdrikklovgivningens overholdelse. — Det bemerkes at de tabellens inntektsside, kap. III. ⁶ Foruten de opførte utgifter vedk. Socialdepartementets ningen som vanskelig kan utskilles fra departementets øvrige utgifter.

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter etter henholdsvis for

Utgifter (forts.).	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsutgifter (forts.).					
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
IX. Helsepleie (medisinalvesen, sykehus m. v.).					
a. Centraladministrasjonen ¹	40	47	48	52	73
b. Medisinalvesenet	1 882	1 618	1 797	2 197	3 987
Det off. lægevesen	780	411	1 014	931	1 220
Rikshospitalet og kvinneklinikken i Oslo	903	630	631	986	2 285
Tilskudd til jordmødres lønninger	148	151	152	156	233
Nybygging	-	-	-	-	-
Andre utgifter	51	426	-	124	249
c. Sinnssykevesenet ²	1 100	1 275	1 487	1 460	2 184
Statens sinnssykeasyler	37	113	124	192	452
Tilsk. til komm. sinnssykeutgifter	972	1 157	1 298	1 170	1 612
Nybygninger for sinnssykevesenet	15	5	-	-	-
Andre utgifter	76	-	65	98	120
d. Tuberkulosevesenet	1 148	1 289	827	1 173	1 507
Statens tuberkulosesanatorier	91	102	371	563	735
Tilskudd til andre sanatorier	147	182	164	204	292
» » kommunens tuberkulosevesen	159	203	267	353	424
Nybygninger for tuberkulosevesenet	741	778	-	-	-
Andre utgifter	10	24	25	53	56
e. Karanteneanstalter, pleiehjem m. v.	98	179	89	278	247
Karanteneanstalter	4	18	3	51	11
Epileptikerhjem	5	5	6	6	10
Pleiestiftelser for spedalske	89	87	55	180	174
Nybygging	-	-	-	-	-
Andre utgifter	-	69	25	41	52
f. Tilsk. til sanitetsforeninger o. s. v.	-	-	-	17	24
Kap. IX i alt	4 268	4 408	4 248	5 177	8 022
X. Statens anlegg (offentlige arbeider).					
a. Centraladministrasjonen	91	122	127	140	198
b. Jernbaner	36	37	79	91	95
Jernbaneundersøkelser	36	37	79	91	95
Bidrag til private jernbaner	-	-	-	-	-
c. Veivesenet	2 708	2 913	3 237	3 230	4 372
Veidirektoratet	76	84	84	102	123
Administrasjon i distriktene	274	436	306	318	426
Veiarbeider	2 096	2 218	2 463	2 405	3 235
Vedlikehold m. v.	107	163	225	240	398
Tilskudd til automobilruter	-	-	-	-	-
Andre utgifter	155	12	159	165	190

¹ Se note 1 side 10—11. ² Regnskapet for tre sanatorier ikke innkommet for 1919/20,

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922./23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
84	91	121	119	116	123	112	164	156
5 015	6 545	8 409	6 548	6 786	7 653	8 099	6 574	6 585
1 720	1 995	2 885	3 202	3 755	3 207	3 130	3 093	3 025
2 869	3 066	3 310	2 228	1 916	2 845	3 172	2 005	2 012
257	241	412	430	456	449	451	451	450
-	900	1 300	-	-	-	-	-	-
169	343	502	688	659	1 152	1 346	1 025	1 098
2 187	4 224	8 709	6 115	6 838	9 381	7 943	4 984	5 044
352	208	1 480	1 073	266	541	-	216	103
1 672	2 405	3 485	3 929	4 638	7 173	4 528	3 500	3 500
-	1 000	3 500	620	1 670	1 602	3 176	1 080	1 195
153	611	244	493	264	65	239	188	246
2 178	2 918	5 200	5 039	5 669	5 283	5 083	4 024	3 820
1 057	² 780	² 2 409	1 741	1 998	1 527	1 589	1 549	1 398
562	932	1 082	1 214	1 441	1 027	930	1 085	1 036
493	780	709	1 543	1 592	1 741	1 553	1 100	1 100
-	339	889	400	461	786	856	175	175
66	87	111	141	177	202	155	115	111
265	359	1 035	722	456	407	423	336	513
13	130	154	277	23	18	37	33	34
21	40	70	69	28	57	31	30	25
166	95	335	264	173	174	174	168	154
-	-	200	-	-	-	-	-	-
65	94	276	112	232	158	181	105	300
29	50	80	100	100	74	99	90	90
9 758	14 187	23 554	18 643	19 965	22 921	21 759	16 172	16 208
220	221	375	317	252	240	186	168	144
123	172	275	282	158	225	162	147	136
123	172	275	282	158	199	162	110	99
-	-	-	-	-	26	-	37	37
6 507	7 666	12 115	12 671	11 909	13 303	13 792	10 719	10 606
142	169	273	275	304	319	359	326	297
508	568	860	1 020	1 049	1 013	1 030	1 018	984
5 206	5 907	9 563	9 689	9 014	10 293	10 504	7 570	7 520
403	627	828	1 008	745	827	1 085	1 296	1 296
-	66	201	250	388	448	416	450	450
248	329	390	429	409	403	398	59	59

men disse er tatt med det følgende år.

Tabell 1 (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter etter henholdsvis for

Utgifter (forts.).	1913/14	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsutgifter (forts.).	1 000 kr.	1000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
X. Statens anlegg (offentlige arbeider) (forts.).					
d. Havne- og ringvesenet	999	860	1 057	962	1 541
Havnearbeider	902	833	943	817	1 086
Andre utgifter	97	27	114	145	455
e. Vassdrags- og elektrisitetsvesenet ¹	404	413	442	605	941
Hovedstyret	160	166	170	303	404
Kontroll med vassdragsanlegg og elektriske anlegg	43	57	57	68	99
Forbygnings- og senkningsarbeider	158	180	175	120	318
Andre utgifter	43	10	40	114	120
Kap. X i alt	4 238	4 345	4 942	5 028	7 147
XI. Landbruk.²					
a. Centraladministrasjonen	141	165	193	199	267
b. Jord-, husdyr-, havebruk-, meieri- og utskiftningsvesen ³	1 904	2 005	1 904	2 550	3 700
Tilskudd til landhusholdnings-selskapene ³	292	306	149	282	321
Tilskudd til Selskapet for Norges Vel	42	45	38	44	60
Tilskudd til andre selskap og foreninger	77	156	203	131	187
Tilskudd til bureising, jorddyrking etc.	4	48	144	121	142
Foranstaltninger til fremme av husdyravlen	230	201	211	462	396
Det civile veterinærvesen	344	319	238	240	306
Derav: Nybygging	-	-	-	-	-
Reindriften	35	42	31	38	55
Ferskvannsfiskeriene	84	85	80	87	105
Utskiftningsvesenet	359	420	410	453	602
Småbruk- (Arbeiderbruk-) og Boligbanken	221	229	286	412	408
Senkning og uttapning	50	27	21	28	36
Bidrag til kornmagasiner og lån til mølleindustrien	-	-	-	-	-
Andre utgifter	166	127	93	252	1 082
c. Skogvesenet	205	254	215	81	269
Tilskudd til fylkesskogfunksjonærer ⁴	46	51	48	67	53
» » Det norske Skogselskap	130	130	100	-	-
Andre utgifter	29	73	67	14	216
Kap. XI i alt	2 250	2 424	2 312	2 830	4 236

¹ En større del av denne utgiftspost skulde egentlig opføres som utgift på statens kraft- På grunn av regnskapsmessige vanskeligheter har dette ikke latt sig gjennomføre i statistikken, markens skogfond. ⁴ Utgifter til statens egne skogfunksjonærer er ført som utgift på statens

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
2 107	3 239	3 367	4 334	3 829	3 515	3 489	2 835	2 771
1 682	2 784	3 103	3 708	3 143	3 363	2 952	2 502	2 448
425	455	264	626	686	152	537	333	323
1 113	1 438	1 688	2 494	2 506	2 652	2 389	1 927	1 858
602	704	912	1 592	1 645	1 373	1 120	1 078	992
112	142	193	-	-	225	289	310	316
399	356	231	447	336	553	431	389	390
-	236	352	455	525	501	549	150	160
10 070	12 736	17 820	20 098	18 654	19 935	20 018	15 796	15 515
326	446	583	624	582	639	593	546	528
5 209	6 505	9 210	11 778	16 160	16 309	8 709	10 755	10 515
359	624	1 030	1 168	1 132	1 163	910	878	850
91	136	276	281	190	170	140	150	150
228	211	379	414	390	185	370	137	141
409	515	645	2 140	6 452	7 226	465	3 000	3 000
507	821	787	868	925	888	608	855	590
387	494	1 354	1 048	988	783	1 050	632	594
-	-	250	-	-	-	-	-	-
55	62	79	68	71	61	46	60	52
125	164	149	202	169	155	138	142	142
869	960	1 495	1 584	1 580	1 504	1 493	1 400	1 285
478	567	585	706	861	1 601	1 852	2 246	2 313
91	107	96	213	162	197	153	200	200
518	668	500	500	650	-	-	-	-
1 092	1 176	1 835	2 586	2 590	2 376	1 484	1 055	1 198
306	454	505	684	643	535	598	555	540
104	71	189	196	210	218	176	191	191
-	-	-	175	150	150	150	150	150
202	383	316	313	283	167	272	214	199
5 841	7 405	10 298	13 086	17 385	17 483	9 900	11 856	11 583

verk og reguleringsanlegg (se inntektskap. II d) og disses overskudd tilsvarende forminskes.
² Utgifter vedk. landbrukets fagskoler se kap. VII b og c. ³ Herunder tilskudd fra Finn-
skoger (se inntektspost II d).

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter etter henholdsvis for

Utgifter (forts.).	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsutgifter (forts.).					
XII. Handel, sjøfart, industri og fiskeri	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
a. Centraladministrasjonen ⁵	226	201	203	319	467
Poststyrelsen ¹	¹ 130	¹ 154	¹ 160	¹ 178	¹ 250
Centraladministrasjonen for øvrig	96	47	43	141	217
b. Handel	559	292	103	168	341
Forsikringskontrollen	29	33	33	33	30
Bank- og Sparebankinspeksjonen	-	-	-	-	-
Justervesenet	52	41	50	53	88
Andre utgifter	478	218	20	82	223
c. Sjøfart ⁶	232	225	240	275	454
Sjødyktighetskontrollen	176	168	188	219	316
Andre utgifter	56	57	52	56	138
d. Fyr-, merke- og ringvesenet, rednings- og losvesenet	1 671	1 832	1 642	2 021	2 510
Fyr- og merkevesenet	1 515	1 671	1 484	1 855	2 306
Redningsvesenet	31	39	38	38	39
Losvesenet	125	122	120	128	165
e. Industri og bergverksdrift	263	261	255	275	373
Det industrielle Rettsvern	177	169	162	181	251
Industrielle forskningsinstitusjoner	-	-	-	-	-
A/S Norsk Valseverk	-	-	-	-	-
Bergvesenet	46	48	47	47	62
Norges Geologiske Undersøkelse	40	44	46	47	60
Tilskudd til A/S Grong Gruber	-	-	-	-	-
Foranstaltninger til selvhj. på det industrielle område	-	-	-	-	-
Andre utgifter	-	-	-	-	-
f. Saltvannsfiskeriene	459	370	355	415	505
g. Dampskibsfart, skyss og turistvesen	2 297	2 645	2 801	4 618	23 467
Tilskudd til privat dampskibsfart	2 096	2 418	2 571	4 394	13 718
Skysstasjoner	183	197	212	206	288
Fjellstuer	18	30	18	18	27
Underhold av dampskibsfarten på Nord-Norge	-	-	-	-	9 434
Kap. XII i alt	5 707	5 826	5 599	8 091	28 117
XIII. Skatteligning og skatteoppebørsel.					
a. Centraladministrasjonen	189	225	226	257	352
b. Inntekts- og formuesskatt	739	750	1 056	853	1 336
Skatteligningen	118	112	117	124	208
Utl. av den ekstraord. formuesskatt	-	-	-	-	-

¹ Disse utgifter vedkommer dels centraladministrasjonen, dels postvesenet. På grunn av hvorfor den i overensstemmelse med tidligere regnskapspraksis her opføres samlet. På budskap. ² Regnskapet 1921/22 ikke innkommet, men tatt med på regnskapet for 1922/23. nelsen se kap. VII. ⁶ Hjemsendelse av sjømenn se kap. VIII i.

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og föreslått budgett 1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
562	615	904	869	808	890	808	843	502
¹ 291	¹ 314	¹ 438	¹ 406	¹ 373	¹ 404	¹ 375	¹ 380	¹ 60
271	301	466	463	435	486	433	463	442
357	284	411	518	780	317	514	455	446
54	49	65	67	73	76	83	91	92
-	-	59	144	92	89	226	226	229
61	72	101	98	94	70	79	84	112
242	163	186	209	521	82	126	54	13
508	549	708	703	646	647	545	517	511
340	399	550	545	500	452	423	401	400
168	150	158	158	146	195	122	116	111
3 259	4 255	5 816	5 261	4 606	4 072	4 049	3 322	3 308
3 048	4 031	5 536	4 947	4 294	3 770	3 752	3 043	3 027
39	40	48	49	47	43	43	43	44
172	184	232	265	265	259	254	236	237
435	518	851	1 692	1 700	1 082	3 514	1 318	1 032
297	365	657	² 3	1 307	572	594	588	584
-	-	-	-	-	136	-	50	50
-	-	-	-	-	-	-	258	-
68	74	98	99	88	94	90	106	105
70	79	96	128	135	119	120	116	114
-	-	-	1 462	170	161	140	110	94
-	-	-	-	-	-	2 570	-	-
-	-	-	-	-	-	-	90	85
693	³ 1 306	⁴ 2 217	2 190	3 953	1 749	1 147	1 132	1 067
15 434	19 654	47 224	19 495	11 693	10 206	8 444	7 951	7 910
9 080	12 660	23 127	18 814	10 725	9 666	8 173	7 700	7 700
404	368	577	647	900	484	234	225	185
58	140	141	34	68	56	37	26	25
5 892	6 486	23 379	-	-	-	-	-	-
21 248	27 181	58 131	30 728	24 186	18 963	19 021	15 538	14 776
425	476	703	691	672	755	632	611	602
1 432	2 099	3 345	3 453	4 164	3 987	4 006	4 136	4 149
261	446	571	582	856	802	893	809	786
-	-	-	-	361	-	164	-	-

regnskapsmessige vanskeligheter har man ikke kunnet foreta en deling av denne utgiftspost, gettet for 1926/27 er derimot postvesenets andel i disse utgifter overført til postvesenets regn-
³ Herav nybygging 400 000 kr. ⁴ Herav nybygging 200 000 kr. ⁵ Utgifter vedk. fagutdan-

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter etter henholdsvis for

Utgifter (forts.).	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsutgifter (forts.).					
XIII. Skatteligning og skatteoppebørsel (forts.).	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
b. Inntekts- og formuesskatt (forts.)					
Skattefogder i landdistriktene . . .	185	187	187	223	291
Skattefogder i byene	57	64	76	94	123
Lennmenn	317	328	335	337	617
Andre utgifter	62	59	341	75	97
c. Forbruksskatter					
Tollvesenet	2 898	2 924	3 034	3 294	6 221
Kontroll med brennevins-, eter- og øltilvirkning	2 804	2 845	2 938	3 154	6 062
Kontroll med tobakk-, chokolade- og sukkerbeskatningen samt beskatningen av kullsyreholdige drikkevarer og fruktvin	94	79	96	86	69
	-	-	-	54	90
d. Stempletpapirforvaltningen¹					
	53	55	163	343	548
Kap. XIII i alt	3 879	3 954	4 479	4 747	8 457
XIV. Gjeldsrenter og pensjoner.					
a. Renter av statsgjelden					
Renter og provisjon	12 411	12 851	10 413	11 635	19 928
Kurstap	12 411	12 851	10 413	11 635	19 928
	-	-	-	-	-
b. Pensjoner til embeds- og bestillingsmenn					
Bevilgede pensjoner	2 642	2 759	2 741	2 964	3 128
Tilskudd til Statens Pensjonskasse, Enkekassen og Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn	2 271	2 378	2 458	2 550	2 791
	80	38	173	94	45
Andre utgifter	291	343	110	320	292
Kap. XIV i alt	15 053	15 610	13 154	14 599	23 056
XV. Andre utgifter.²					
a. Dyrtidstillegg til tjenestemenn	-	-	731	13 749	30 948
b. Refusjon av off. kontorer til dekning av portoutgifter	-	-	-	-	-
c. Refusjon til postvesenet for befordring av portofri post	-	-	-	-	-
d. Boligbygging	-	-	-	-	-
1. For statens tjenestemenn	-	-	-	-	-
2. Samfundsnyttig boligbygging	-	-	-	-	-
e. Lån til jernbaner ³	6 790	4 835	3 025	÷ 700	-
f. Nødsarbeide	55	87	6	-	-
g. Krisetap ⁴	-	-	-	-	22 978

¹ De øvrige utgifter ved «andre skatter» (se A I c driftsinntekter) går inn i centraladministrasjon, skulde egentlig fordeles på de forskjellige formål. På grunn av regnskapsmessige arbeider ved Statsbanene. ⁴ Avskrevet på statsregnskapet 1921/22 med et samlet tap av

regnskapene 1913/14—1924/2 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
339	357	573	589	627	685	659	690	684
156	204	320	340	357	394	402	400	384
578	879	1 576	1 634	1 664	1 900	1 601	1 955	1 935
98	213	305	308	299	206	287	282	360
5 887	6 500	12 042	10 136	9 332	8 367	8 970	8 907	8 321
5 696	6 273	11 764	9 846	9 035	8 094	8 643	8 616	8 038
90	109	138	98	118	107	107	100	104
101	118	140	192	179	166	220	191	179
268	234	222	179	208	179	167	183	168
8 012	9 309	16 312	14 459	14 376	13 288	13 775	13 837	13 240
22 947	27 259	41 842	55 089	68 674	88 575	80 795	100 389	99 354
22 947	27 259	41 842	55 089	68 674	74 632	62 024	84 389	88 354
-	-	-	-	-	13 943	18 771	16 000	11 000
3 973	4 720	5 099	5 216	5 239	6 140	6 434	7 501	8 448
3 399	3 804	3 591	3 499	3 444	3 060	3 139	3 080	2 964
243	575	1 252	1 488	1 554	2 857	3 078	4 163	5 284
331	341	256	229	241	223	217	258	200
26 920	31 979	46 941	60 305	73 913	94 715	87 229	107 890	107 802
88 166	109 545	133 000	52 823	34 057	13 806	11 992	12 000	8 000
-	-	-	-	-	-	-	2 500	2 500
-	2 000	2 600	3 400	3 400	3 500	3 500	-	-
-	6 500	17 056	142	-	-	-	-	-
-	1 500	7 056	142	-	-	-	-	-
-	5 000	10 000	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	42	146	11 163	34 851	13 727	11 157	-	-
31 410	83 299	101 775	8 043	-	-	-	-	-

strasjonens utgifter. ² Flere av de her opførte utgifter, f. eks dyrtidstillegg til tjenestevanskeligheter har dette ikke latt sig gjennomføre her. ³ Vesentlig til diverse utbedrings-242 505 000 kr.

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter etter henholdsvis for

Utgifter (forts.).	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsutgifter (forts.)					
XV. Andre utgifter (forts.).	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
h. Avskrivning av eldre bankinnskudd	-	-	-	-	-
i. Do vedk. Den norske Handelsbank	-	-	-	-	-
j. Do av støtteinnskudd i banker (st. besl. 1921 og 22)	-	-	-	-	-
k. Dyrtidsforanstaltninger	-	-	-	9 598	106 425
1. Til fremme av jordbruksproduksjonen	-	-	-	-	6 493
2. Tilskudd til sammalt mel	-	-	-	-	} 48 000
3. Tilskudd til sild og fisk	-	-	-	-	
4. Til anlegg av potettørkerier o. s. v.	-	-	-	-	-
5. Bidrag til kommuner å fordele av Kongen	-	-	-	-	34 893
6. Statens bidrag til fylkesk.s og komm.s utg. vedk. rasjoneringen	-	-	-	-	-
7. Foranstaltninger til støtte for fiskeribedriften	-	-	-	-	-
8. Andre dyrtidsforanstaltninger	-	-	-	-	17 039
l. Til dekning av tap på krise- og dyrtidsforanstaltninger	-	-	-	5 960	35 819
m. I øvrig	333	613	27	695	1 996
Kap XV i alt	7 178	5 535	3 789	29 302	198 166
A. Driftsutgifter i alt	98 061	132 721	134 069	198 337	456 858
B. Kapitalutgifter.¹					
I. Statens forretningsdrift og fond	20 499	27 268	19 854	31 079	40 762
Jernbaneanlegg	11 139	14 082	12 325	16 453	19 509
Telegraf- og telefonanlegg	2 901	1 162	171	2 608	2 562
Kraft- og reguleringsanlegg	711	1 075	1 539	3 436	4 754
Statens fond avsatt	5 181	10 351	5 774	7 956	7 966
Nytt posthus i Oslo	541	500	-	-	875
» » i Bergen	-	-	-	-	-
Innkjøp av skog og andre eiendommer	26	92	45	626	5 096
» - aktier i A/S Grong Gruber	-	-	-	-	-
Avsatt av fondet for den ekstraordinære formuesskatt	-	-	-	-	-
Avsatt av krigskonjunkturskatt	-	-	-	-	-
Andre utgifter	-	6	-	-	-
II. Avdrag på statsgjelden	4 870	4 647	4 191	4 310	4 514
Almindelige lån	4 870	4 647	4 191	4 310	4 514
Kriselånet av 1921	-	-	-	-	-
III. Utlån til kommunale elektrisitetsverk	-	-	-	-	-
IV. Forøkelse av beholdningen (kontant budgettoverskudd³)	-	-	88	29 701	-
B. Kapitalutgifter i alt	25 369	31 915	24 133	65 090	45 276
Utgifter == inntekter (balanse)	123 430	164 636	158 202	263 427	502 134

¹ Angående fordelingen drifts- kontra kapitalutgifter se side . ² Herav kr. 800 000 innretningen på Kongsberg. ³ Angående over- og underskudd se side 11*. ⁴ Avsatt til

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
-	-	33	883	5 612	16	10	-	-
-	-	-	-	25 000	-	-	-	-
-	-	1 200	7 996	22 772	13 652	21 456	-	-
139 528	65 279	37 032	7 349	127	-	309	-	-
34 285	32 149	11 758	2 254	÷ 93	-	-	-	-
37 707	17 908	-	-	-	-	-	-	-
13 122	2 932	-	50	-	-	-	-	-
7 308	2 481	673	÷ 156	÷ 9	-	-	-	-
21 486	1 088	121	÷ 75	÷ 22	-	-	-	-
4 929	4 166	÷ 505	30	-	-	-	-	-
-	400	6 646	4 550	17	-	-	-	-
20 691	4 155	18 339	696	234	-	-	-	-
25 542	-	-	-	-	-	-	-	-
1 163	2 190	5 179	5 687	3 145	1 177	389	1 951	2 517
285 809	268 855	298 021	92 486	128 964	45 878	48 195	16 451	13 017
531 314	533 644	653 450	440 382	466 023	398 480	370 039	347 879	337 953
82 216	109 498	83 193	103 085	71 287	61 408	60 106	38 242	41 790
29 879	50 425	41 134	48 152	40 210	36 113	31 182	19 500	14 523
5 395	10 332	16 071	10 962	7 533	9 085	11 617	4 500	4 500
26 416	15 940	12 991	23 586	11 123	11 018	9 902	9 700	18 060
7 258	10 465	6 810	7 185	5 791	5 192	6 784	4 542	4 707
1 500	1 500	2 880	2 070	-	-	-	-	-
-	2 670	60	-	-	-	-	-	-
1 311	4 366	1 502	416	230	-	621	-	-
10 457	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10 714	6 400	-	-	-	-
-	4 13 800	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2 1 745	-	-	-	-	-	-
5 788	5 259	4 598	5 150	5 495	15 708	48 307	30 197	16 194
5 788	5 259	4 598	5 150	5 495	5 786	27 560	8 187	9 594
-	-	-	-	-	9 922	20 747	22 010	6 600
-	-	4 500	36 821	7 500	2 174	1 084	-	-
88 004	114 757	92 291	145 056	84 282	79 290	109 497	68 439	57 984
619 318	648 401	745 741	585 438	550 305	477 770	485 536	416 318	395 937

til innkjøp av byggearbeider ved forskjellige postgårder og kr. 500 000 til nybygging ved mynt-
jernbanebygging av krigskonjunkturskatt ifølge stortingsbeslutning av 12 juli 1919 kr. 13 800 000.

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter efter henholdsvis for

Inntekter.	1913/14.	19 4/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsinntekter.					
I. Skatter og avgifter.¹	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
a. Inntekts- og formuesskatt	12 759	15 830	33 574	108 793	282 825
Ordinær inntekts- og formuesskatt	12 759	15 830	18 316	50 336	107 047
Ekstraordinær formuesskatt	-	-	-	-	-
Ekstraordinær forsvarsskatt	-	-	15 258	486	178
Krigskonjunkturskatt	-	-	-	57 971	175 600
b. Forbruksskatter	65 225	66 692	72 667	84 447	67 007
Luksusskatt	-	-	-	-	221
Tollintrader	52 424	53 232	54 788	65 113	52 206
Avgift av innenlands tobakksdyrking	86	31	9	7	6
Brennevinsavgift	6 561	6 130	5 489	5 568	1 230
Overskudd av A/S Vinmonopolets omsetning ²	-	-	-	-	-
Etyleteravgift	62	71	77	87	84
Tilvirkningsavgift av øl	3 681	4 684	5 704	7 266	3 077
Chokolade- og sukkeravgift	-	-	-	-	-
Tobakksstempelavgift	-	663	2 484	3 914	8 269
Omsetningsavgift av kullsyreholdige drikkevarer	-	-	-	-	-
Skatt av fortæring på bevertningssteder m. v.	-	-	-	-	-
Stempelavgift av spillekort	111	114	139	55	354
Fyrstikkavgift	-	197	1 527	1 487	1 350
Invalidefondet av brennevinsmaltlagene	2 300	1 570	2 450	950	210
c. Andre skatter og avgifter³	10 212	10 470	17 504	28 527	69 780
Tonnasjeavgift	-	-	-	-	20 547
Arveavgift	1 597	2 021	1 843	2 703	3 332
Skatt på utenlandske handelsreisende	221	118	120	-	-
Stempelavgift av dokumenter	2 370	2 359	8 717	19 500	40 055
Fonds- og aktiemeglergebyr	-	-	-	-	-
Justergebyr	68	56	69	72	72
Departements-rettssportler	1 337	1 229	1 612	1 984	2 069
Konsulatgebyr	47	63	396	195	110
Filmgebyr	-	-	25	24	-
Kjelgebyr	25	27	26	29	29
Fabrikkkontrollavgift	-	-	-	-	-
Utvandrerkontrollgebyr	16	8	4	4	-
Sjødyktighetsgebyr	77	84	81	79	130
Mønstringsgebyr	45	56	63	51	24
Patentgebyr	235	212	222	244	289
Instrumentkontrollgebyr	-	-	-	-	-
Konsesjonsgebyr vedk. Landbruksdepartementet	-	-	-	-	-
Losgebyr	97	80	68	61	76
Apotekeravgift	103	119	125	116	107
Utførselsavgift av fiskevarer	368	375	417	427	681
Laste- og fyravgift	3 328	3 334	3 360	2 705	1 771
Forsikringskontrollen	35	33	38	33	35
Ildefarlighetsinspektoratet	-	-	18	14	16
Kontroll med vassdragsanlegg	-	-	-	45	34

¹ Se innledningen side 6*—7*. ² Herunder Vinmonopolets tilskudd til Invalidefondet. (gebyrer, sportler, avgifter) til vederlag for bestemte handlinger utført av staten ifølge den

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/1926 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
326 463	340 221	358 439	280 189	148 665	123 672	122 707	116 000	111 000
142 871	154 854	184 733	241 829	120 876	102 822	100 654	99 000	95 000
-	-	-	16 453	18 472	15 339	18 189	17 000	16 000
42	71	50	80	4	14	11	-	-
183 550	185 296	173 656	21 827	9 313	5 497	3 853	-	-
84 543	151 013	96 190	92 805	134 969	146 960	185 951	190 635	181 580
320	1 056	4 037	3 534	3 369	3 149	3 348	3 500	3 500
67 059	127 044	68 990	64 372	93 992	103 599	126 150	121 000	110 000
6	-	20	-	-	-	-	10	-
2 341	2 989	2 587	3 059	2 353	4 206	1 636	500	2 000
-	-	-	-	-	1 945	6 140	5 000	6 100
111	124	103	96	53	76	80	75	80
1 246	6 823	10 316	9 824	15 497	15 469	20 770	22 000	21 000
-	-	-	1 185	8 093	7 737	8 696	9 000	8 250
13 362	12 638	9 991	10 219	11 436	10 603	15 011	18 500	18 500
-	-	-	-	-	-	903	1 400	1 500
-	-	-	-	-	-	2 513	9 000	10 000
147	340	146	196	176	176	108	150	150
÷ 49	÷ 1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	320	-	-	596	500	500
56 220	51 893	30 227	23 640	24 720	23 813	28 208	26 568	26 106
19 959	21 951	5 634	-	-	-	-	-	-
5 662	3 134	3 992	5 953	4 394	4 472	7 908	6 000	6 000
229	366	164	198	286	294	279	200	250
24 498	18 669	12 735	8 701	9 518	9 018	8 712	9 000	8 500
-	23	10	7	4	4	13	15	14
83	78	63	52	73	78	104	80	90
2 146	2 490	2 538	3 284	3 606	3 331	3 759	4 650	4 200
125	345	385	454	443	447	413	350	350
82	63	73	76	-	147	-	70	65
34	32	57	58	57	49	51	135	149
-	-	-	-	-	-	-	250	263
3	4	5	7	21	35	-	45	45
133	173	215	220	215	231	258	358	357
35	53	44	52	55	56	65	77	77
330	402	434	-	989	544	578	604	598
-	-	-	-	-	-	-	103	101
-	-	-	-	-	-	-	50	50
52	65	80	116	119	101	140	152	175
182	646	667	773	852	914	1 063	400	500
444	359	144	377	369	348	252	256	313
1 746	2 499	2 232	2 489	3 000	2 882	3 495	3 000	3 250
41	53	64	73	73	71	74	84	84
17	17	26	30	33	30	28	33	35
49	25	25	52	-	36	29	35	35

³ Foruten omsetningsavgifter er her tatt med avgifter som kan betegnes som tvungne ydelser gjeldende rettsordning. Se for øvrig side 6*—7*.

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter etter
henholdsvis for

Inntekter (forts.).	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsinntekter (forts.).					
I. Skatter og avgifter¹ (forts.).	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
c. Andre skatter og avgifter (forts.).²					
Kontroll med elektriske anlegg . . .	54	66	91	85	97
Bank- og Sparebankkontrollen . . .	-	-	-	-	-
Jordeboks-, landskyld og forpakt- ningsavgifter	113	112	92	97	94
Malmavgift	20	61	59	-	142
Almanakkavgift	56	57	58	59	70
Kap. I i alt	88 196	92 992	123 745	221 767	419 612
II. Formues- og erhvervs- inntekter.					
a. Renter	9 394	10 632	9 832	10 528	14 157
Av Nødsånets midler	-	-	-	-	-
» Hypotekbankens grunnfond . . .	844	844	844	844	844
» Småbruks- (Arbeiderbruk) og Bo- ligbankens grunnfond	388	388	388	388	510
» Sjøkad. ttkorpsets fond	5	4	5	5	5
» Reservefondet	1 400	1 552	1 415	1 171	1 210
» Statsgodsfondet	78	79	71	94	90
» Kirkedepartementets fond	2 116	2 230	2 078	2 191	2 664
» Statskassens utest. fordringer . .	576	576	1 171	1 378	1 059
» » kontantbeholdning	2 030	2 392	1 059	1 094	4 066
» Invalidefondet	1 608	1 729	1 861	2 125	2 391
» Statens Skibsfond	-	-	-	1	-
» Sjømannsfondet	33	91	111	165	166
» kapitalen for Hovedjernbanens grunn	22	22	22	22	-
» Edruelighetsfondet	-	-	-	-	-
» Kongsberg Sølverks driftsfond . .	225	127	174	201	202
» Havnefondet til merke- og ring- vesenet	69	79	57	69	114
» Fond under forsvarsvesenet	-	488	576	781	836
» Marinens dokkfond	-	31	-	-	-
» Andre inntekter	-	-	-	-	-
b. Av aktier o. l.	714	1 078	751	892	2 713
Utbytte av aktier i Norges Bank . .	420	420	420	420	504
— » — i Hovedjernbanen	293	293	293	293	-
Avgift av Norges Bank for overskri- delse av seddelutstedelsesretten . .	1	365	38	179	2 209
c. Inntekter av forskjellige jord- eiendommer og bygninger	÷ 55	÷ 57	÷ 59	÷ 213	÷ 301
d. Overskudd av statens forretnings- drift	2 044	4 931	7 793	7 044	1 693
Statsbanene	÷ 429	754 ÷	765 ÷	652 ÷	3 425
Postvesenet ³	664	438	973	622 ÷	1 158
Telegrafvesenet	191	2 345	4 642	4 758	1 198
Statens kraftverk og regulerings- anlegg	-	-	-	-	-
Kongsberg Sølverk	÷ 80	45	80 ÷	264 ÷	15
Myntinnretningen på Kongsberg . .	555	487	1 318	735	631

¹ Se innledningen side 6*—7*. ² Se note 3 side 23. ³ Utgiftene ved poststyrelsen er gifter blev da overført til postvesenet.

regnskapene 1913/14-1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21.	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
129	168	146	248	233	260	374	275	281
-	-	169	147	89	95	222	226	229
104	95	111	96	94	105	104	95	95
67	103	104	81	101	64	86	-	-
70	80	80	96	96	201	201	25	-
467 226	543 127	484 856	396 634	308 354	294 445	336 866	333 203	318 686
14 228	14 846	18 139	17 589	14 973	15 010	19 722	15 856	17 802
-	-	-	-	-	-	784	-	-
964	964	964	964	1 034	1 104	1 304	1 304	1 504
510	467	553	840	840	270	2 010	1 170	1 140
5	6	5	6	6	5	5	5	5
1 216	1 020	1 106	1 272	1 177	1 317	1 152	-	-
93	95	96	101	94	92	96	90	90
2 757	2 690	2 440	3 176	3 324	3 225	3 249	2 871	3 024
1 057	274	228	238	432	668	669	2 212	3 567
3 663	5 197	8 410	6 420	3 235	3 654	4 542	2 500	2 500
2 729	2 807	2 994	3 295	3 615	3 276	3 576	3 500	3 700
-	-	-	-	-	-	1 023	1 000	1 000
186	226	246	245	210	200	227	74	61
-	-	-	-	22	24	25	22	-
-	-	-	-	-	-	-	-	161
196	159	225	205	193	193	210	200	200
8	75	-	-	-	-	-	-	-
844	866	872	827	791	780	850	850	850
-	-	-	-	-	202	-	58	-
6 628	5 421	5 735	1 113	620	336	708	336	336
504	504	504	420	378	336	336	336	336
-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 124	4 917	5 231	693	242	-	372	-	-
÷ 1 359	÷ 237	÷ 296	÷ 122	÷ 32	÷ 70	÷ 219	÷ 249	÷ 126
÷ 5 581	÷ 7 745	÷ 67 367	÷ 47 579	÷ 8 687	÷ 1 048	÷ 14 314	÷ 21 866	÷ 24 173
÷ 8 570	÷ 17 155	÷ 50 749	÷ 32 134	÷ 7 956	÷ 4 418	÷ 1 394	÷ 8 822	÷ 11 758
÷ 1 037	÷ 788	÷ 6 106	÷ 11 089	÷ 624	÷ 648	÷ 2 093	÷ 1 562	÷ 1 700
÷ 1 101	÷ 7 269	÷ 13 414	÷ 8 986	÷ 3 158	÷ 305	÷ 1 198	÷ 2 888	÷ 3 815
-	÷ 25	÷ 17	÷ 2	÷ 80	÷ 363	÷ 2 986	÷ 1 830	÷ 1 892
÷ 1 094	÷ 140	÷ 1 256	÷ 1 163	÷ 1 107	÷ 537	÷ 614	÷ 192	÷ 537
370	292	1 944	2 798	2 884	3 953	4 874	5 082	4 605

opført under utgiftspost XII undtagen for budgettforslaget for 1926/27. En del av disse ut-

Tabell I (forts.). Statens kontante utgifter og inntekter efter henholdsvis for

Inntekter (forts.).	1913/14.	1914/15.	1915/16.	1916/17.	1917/18.
A. Driftsinntekter (forts.).					
II. Formues- og erhvervsinntekter (forts.).	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
d. Overskudd av statens forretningsdrift (forts.).					
Ålesund Kjøleanlegg	-	-	-	-	-
Statens skoger	405	185	785	660	1 401
Oplysningsvesenets Fonds skoger	641	653	615	887	2 720
Kongsberg Sølvverks skoger	83	100	136	285	327
Statens eiendommer i Narvik	14	14	9	13	14
«Varekrigs» overskudd	-	-	-	-	-
Kap. II i alt	12 097	16 584	18 317	18 251	18 262
III. Andre inntekter	1 949	2 538	2 113	2 699	4 722
Av Norges Bank iflg. lov av 23 april 1892 § 40	1 620	1 514	1 596	1 672	3 785
Bøter, konfiskasjoner og vrakgods	329	424	517	626	937
Provianteringsdepartem.tets overskudd	-	-	-	-	-
Fortjeneste ved omsetning av fremmed valuta	-	-	-	-	-
Refusjon av tidligere utgiftførte beløp	-	600	-	401	-
Andre inntekter	-	-	-	-	-
A. Driftsinntekter i alt	102 242	112 114	144 175	242 717	442 596
B. Kapitalinntekter.					
I. Av statens formue	1 162	670	300	868	89
Avdrag på utestående fordringer	154	252	283	406	81
Inndratt av fondskapitalen og avsetninger	1 008	418	-	84	8
Herav: Forsvarsdepartem.tets fond	-	-	-	-	-
Oplysningsvesenets Fonds kapitalfond	-	-	-	-	-
Salg av eiendommer	-	-	17	378	-
Forskudd tatt av beholdningen til fondet for den ekstraordinære formuesskatt	-	-	-	-	-
II. Anvendte lånemidler	20 026	51 852	13 727	19 842	59 449
Budgetterte lånemidler	9 041	14 167	13 727	19 842	25 290
Ikke budgetterte lånemidler ¹ (budgettunderskudd) ²	10 985	37 685	-	-	34 159
B. Kapitalinntekter i alt	21 188	52 522	14 027	20 710	59 538
Inntekter = utgifter (balanse)	123 430	164 636	158 202	263 427	502 134

¹ Egentlig er for hele perioden 1913/14—1924/25 kr. 33 529 000 dekket sv statskassens pr. 30 juni 1925. ² Angående dette underskudd se side 11*. ³ Herav vedk. fondet for den skatt kr. 12 645 000. ⁴ Herav kr. 13 800 000, som i 1919/20 blev avsatt av krigskonjunkturskatt Blandt budgetterte lånemidler er nemlig i budgettregnskapene også tatt med kr. 13 800 000, som

regnskapene 1913/14—1924/25 samt bevilget og foreslått budgett
1925/26 og 1926/27.

1918/19.	1919/20.	1920/21	1921/22.	1922/23.	1923/24.	1924/25.	Bevilget budgett 1925/26.	Budgett- forslag 1926/27.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
-	-	-	-	103	10	39	-	-
1 040	1 335	308	1 000	297	349	1 176	537	400
2 249	1 893	1 585	2 034	193	989	1 050	1 187	466
341	244	321	59	132	217	96	131	54
19	12	17	18	21	21	22	19	20
-	12 000	-	-	-	-	-	-	-
13 916	12 285	43 789	28 999	6 874	16 464	34 525	38 307	42 437
7 094	6 778	7 395	4 081	2 060	2 522	6 014	3 631	2 733
5 385	5 454	5 565	2 470	1 076	719	709	700	700
1 709	1 324	1 830	1 477	639	1 801	1 413	2 400	2 000
-	-	-	-	281	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3 071	-	-
-	-	-	134	64	2	821	-	-
-	-	-	-	-	-	-	531	33
488 236	562 190	448 462	371 716	317 288	313 431	377 405	375 141	363 856
298	59	91	13 782	828	7 016	18 608	20 977	1 081
6	103	156	92	753	527	57	830	847
132	2	8	⁵ 13 874	75	⁹ 6 489	⁴ 18 665	5 256	-
-	-	-	49	48	37	20	-	-
172	42	57	-	-	-	-	-	134
-	-	-	-	-	-	-	-	100
-	-	-	-	-	-	-	14 891	-
130 784	86 270	297 370	199 940	232 189	157 323	89 523	20 200	31 000
68 728	56 235	64 601	61 738	58 867	55 744	52 504	20 200	31 000
62 056	30 035	232 769	138 202	173 322	101 579	37 019	-	-
131 082	86 211	297 279	213 722	233 017	164 339	108 131	41 177	32 081
619 318	648 401	745 741	585 438	550 305	477 770	485 536	416 318	395 937

kontantbeholdning, idet denne er gått ned fra kr. 46 691 000 pr. 30 juni 1913 til kr. 13 162 000 ekstraordinære formuesskatt kr. 6 207 000. ⁴ Herav av fondet for den ekstraordinære formues- (se note 4 side 20—21 og note 6 her). ⁵ I budgетtregnskapet er her opført kr. 75 538 000. på budgетtet 1918/20 iflg. stortingsbesl. av 12 juli 1919 til jernbanebygging av krigskonjunkturskatt.

Tabell 2. Statens kontante utgifter

a) i promille av samlet utgift = samlet

b) i procenter av tallene for 1913/14 (hori-

Utgifter.	1913/14.		1914/15.		1915/16.		1916/17.		1917/18.	
	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.
A. Driftsutgifter.										
I. Statsmyndighetene.	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀
a. Det kongelige hus	6	100	4	100	5	101	4	100	2	105
b. Regeringen og statssekretariatet	5	100	3	81	3	86	3	112	2	142
c. Stortinget og statsrevisjonen	9	100	7	100	8	113	4	124	4	190
1. Stortinget	7	100	5	94	6	112	3	120	3	196
2. Statsrevisjonen	2	100	2	111	2	117	1	136	1	175
Kap I i alt	20	100	14	95	16	103	11	114	8	153
II. Utenriksvesenet i alt	10	100	10	123	11	133	6	128	5	182
III. Forsvarsvesenet.										
a. Hæren	130	100	106	109	128	125	82	135	62	194
Derav: Hærens faste personell	45	100	37	111	40	115	25	119	17	157
b. Marinen	60	100	43	94	50	102	37	130	34	233
Derav: Marinens faste personell	18	100	15	112	16	118	11	134	8	170
d. Dekning av ekstraord forsvarsforanstaltninger	-	100	89	411	63	280	77	575	59	831
e. Nøitralitetsutgifter	-	100	128	-	172	-	156	-	111	-
Kap. III i alt	223	100	372	223	413	238	355	340	267	490
IV Retts-, politi og fengselsvesenet i alt.	38	100	30	106	30	102	21	115	13	139
Derav: Rettsvesenet	25	100	18	99	19	101	13	114	7	120
Politivesenet	3	100	3	104	3	108	2	118	1	171
Fengsels og tvangsarbeidsvesenet	9	100	9	129	7	105	5	118	4	178
V. Fylkesmannsembedene og Justisdepartementets kommunalkontor	3	100	2	101	2	105	1	122	1	164
VI. Kirken	9	100	8	108	8	110	5	118	4	178
VII. Skole, videnskap, kunst m. v.										
Høiskoler	21	100	14	85	15	90	11	104	8	147
Derav: Universitetet	11	100	7	85	8	87	6	112	4	159
Norges tekniske høiskole	8	100	4	76	5	78	3	76	2	97
Norges landbrukshøiskole	1	100	2	124	2	139	2	192	2	305

og Inntekter 1913/14—1926/27 i relative tall.

inntekt (vertikal sammenligning).

sontal sammenligning, tallene for 1913/14 = 100).

1918/19.		1919/20.		1920/21.		1921/22.		1922/23.		1923/24.		1924/25.		Bevilget budgett 1925/26.		Budgett- forslag 1926/27.	
a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.
% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀
2	104	1	107	1	107	2	120	2	122	2	110	2	112	2	115	2	115
2	191	3	365	3	358	3	285	2	224	2	181	2	143	2	113	1	96
4	217	4	240	4	296	6	346	5	269	7	326	6	281	7	268	7	241
3	232	3	253	3	299	5	363	4	259	6	333	5	272	5	265	5	230
1	177	1	204	1	290	1	300	1	296	1	308	1	306	2	277	2	271
8	176	8	228	8	252	11	263	9	213	11	226	10	198	11	186	10	169
5	242	5	242	7	385	10	445	10	443	12	446	10	395	12	378	10	321
60	229	55	223	60	275	74	268	69	234	73	216	72	216	82	211	81	199
16	183	16	191	17	223	22	228	23	225	26	223	25	224	29	220	30	216
25	218	24	213	25	250	29	229	28	204	28	179	27	177	28	163	30	159
7	205	7	209	8	263	10	255	10	260	12	259	12	255	12	233	13	227
25	428	10	175	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57	-	11	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
169	379	103	239	86	230	106	224	99	196	104	180	100	176	111	169	113	161
14	183	20	276	24	375	25	314	26	306	32	312	30	303	34	303	35	297
8	166	13	278	14	354	16	309	16	291	21	311	20	296	22	302	22	291
1	190	1	242	2	373	2	368	3	431	3	341	3	422	4	393	4	391
4	227	5	298	7	445	6	317	6	310	7	316	6	295	7	286	8	291
1	176	1	189	1	285	2	302	2	274	2	267	2	257	2	248	2	242
4	205	4	240	5	299	9	448	11	498	13	530	9	376	11	403	11	380
7	170	12	284	14	392	9	193	11	237	12	213	12	221	12	200	14	205
4	193	4	202	4	241	4	186	6	235	7	227	6	226	7	200	7	212
1	87	2	123	2	155	3	151	3	175	3	139	3	158	3	147	4	144
1	391	2	656	1	399	2	422	2	493	2	423	2	439	2	398	2	398

Tabell 2 (forts.). Statens kontante utgifter

a) i promille av samtet utgift = samlet
b) i procenter av tallene for 1913/14 (hori-

Utgifter (forts.).	1913/14.		1914/15.		1915/16.		1916/17.		1917/18.	
	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.
A. Driftsutgifter (forts.).										
VII. Skole, videnskap, kunst m. v. (forts.).	° ₀₀	%	° ₀₀	%	° ₀₀	%	° ₀₀	%	° ₀₀	%
Lavere fagskoler	10	100	9	112	9	111	6	129	4	148
Derav: Landbruks-, skog-, meieri- og havebruksskoler.	4	100	4	132	4	116	3	136	2	150
Høiere almønskoler	8	100	7	109	8	116	5	125	4	215
Folkeskolen og ungdomsskolen	60	100	47	103	50	106	33	129	22	150
Derav:										
Tilskudd til herredenes folkeskole.	19	100	14	101	15	101	11	130	7	160
— — byenes	17	100	13	103	14	104	9	111	4	108
— — fylkesskolekassene	16	100	13	107	14	111	11	150	7	170
Skoler (b, c, d, e, f, g ¹) i alt	106	100	81	102	87	105	63	127	42	159
Videnskapelige formål utenom høiskolene samt litterære og kunstneriske formål	5	100	4	122	3	89	2	94	2	162
Kap. VII i alt	119	100	91	102	96	104	69	125	46	158
VIII. Sociale formål i alt	28	100	24	114	27	126	19	150	13	192
Derav: Riksforsikringsanstalten	16	100	13	105	16	120	12	156	8	205
IX. Helsepleie (medisinalvesen, sykehus m. v.) i alt	35	100	27	103	27	100	20	121	16	188
Derav: Medisinalvesenet	15	100	10	86	11	96	8	117	8	212
Sinnssykevesenet	9	100	8	116	9	135	5	133	4	199
Tuberkulosevesenet	9	100	8	112	5	72	4	102	3	131
X. Statens anlegg (off. arbeider) i alt	35	100	26	103	31	117	19	119	14	169
Derav: Veivesenet	22	100	18	108	20	120	12	119	9	161
Havne- og ringvesenet	8	100	5	86	7	106	4	96	3	154
Vassdrags- og elektr.vesenet	3	100	3	102	3	109	2	150	1	233
XI. Landbruk i alt	18	100	15	108	15	103	11	126	8	188
Derav: Jord-, husdyr-, havebruk-, meieri- og utskiftningsvesen	15	100	12	105	12	100	10	134	7	194
XII. Handel, sjøfart og industri og fiskeri i alt	46	100	35	102	35	98	31	147	57	493
Derav: Fyr-, merke- og ringvesenet	14	100	11	110	10	98	8	121	5	150
Dampskibsfart, skyss- og turistvesen	19	100	16	115	18	122	18	201	47	1 022

¹ Se note 2 og 3 side 6 og 7.

og inntekter 1913/14—1926/27 i relative tall.

inntekt (vertikal sammenligning).

sontal sammenligning, tallene for 1913/14 = 100).

1918/19.		1949/20.		1920/21.		1921/22.		1922/23.		1923/24.		1924/25.		Bevilget budgett 1925/26.		Budgett- forslag 1926/27.	
a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
5	234	8	386	8	471	11	520	12	537	13	474	10	405	12	396	12	389
3	294	3	366	3	432	5	501	5	490	5	434	4	376	5	384	5	371
4	253	5	328	5	390	7	408	8	432	9	404	9	438	10	397	9	366
25	208	45	390	38	384	70	552	78	574	84	511	86	559	90	503	95	507
6	171	16	461	11	345	21	524	23	532	25	514	27	561	29	519	31	523
5	148	10	313	7	238	13	356	13	354	15	346	16	366	17	341	18	341
10	296	11	377	13	495	25	728	30	818	32	764	32	769	34	685	35	694
44	210	73	362	71	404	102	457	114	475	121	443	121	450	128	409	135	408
2	168	3	348	4	556	4	433	4	366	4	334	3	222	3	233	4	281
49	207	80	351	82	412	115	456	124	463	135	438	131	431	140	394	148	394
16	297	30	577	34	751	49	847	27	435	38	542	32	446	40	493	42	476
9	273	11	365	13	484	15	453	16	452	18	430	18	434	14	284	16	321
16	229	22	332	31	552	31	437	36	468	48	537	45	510	39	379	40	380
8	266	10	348	11	447	11	348	12	301	15	407	16	430	15	349	16	350
4	199	7	384	12	792	10	556	12	622	20	853	18	722	12	453	13	458
3	190	4	253	7	453	8	439	10	494	11	460	10	443	9	351	9	333
16	238	19	301	24	420	34	474	34	440	41	470	41	472	38	372	39	366
10	240	12	283	16	447	21	468	22	440	27	491	28	509	25	395	27	392
3	21	4	324	5	337	7	433	7	383	7	351	7	349	6	284	7	277
2	275	2	356	2	418	4	617	4	620	5	656	5	591	5	477	4	460
9	260	11	329	13	458	22	582	31	773	36	777	20	440	28	527	29	515
8	273	10	342	12	484	20	619	29	849	34	856	17	457	25	565	26	552
34	372	42	476	78	1019	52	539	44	424	39	332	39	333	37	272	37	259
5	195	6	255	8	348	9	315	8	276	9	244	8	242	7	199	8	198
25	672	30	856	63	2056	33	849	21	509	21	444	17	368	19	346	20	344

Tabell 2 (forts.). Statens kontante utgifter

a) i promille av samlet utgift = samlet
b) i procenter av tallene for 1913/14 (hori-

Utgifter (forts.).	1913/14.		1914/15.		1915/16.		1916/17.		1917/18.	
	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.
A. Driftsutgifter (forts.).										
XIII. Skatteligning og skatteoppebørsel	31	100	24	102	28	115	18	122	17	218
Derav: Inntekts- og formuesskatt . .	6	100	5	101	7	143	3	115	3	181
Forbruksskatter	24	100	18	101	19	105	13	110	12	215
XIV. Gjeldsrenter og pensjoner	122	100	95	104	83	87	55	97	46	153
Derav: Renter av statsgjelden . . .	101	100	78	104	65	84	44	94	40	161
Herunder: Renter og provisjon	101	100	78	104	65	84	44	94	40	161
— Kurstap	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Pensjoner til embeds- og be-	21	100	17	104	18	104	11	112	6	118
stillingsmenn										
XV. Andre utgifter i alt	57	100	33	77	25	53	114	418	395	2701
Derav: Dyrtidstillegg til tjenestemenn	-	-	-	-	-	-	52	-	62	-
Krisetap	-	-	-	-	-	-	-	-	46	-
Dyrtidsforanstaltninger	-	-	-	-	-	-	36	-	212	-
Herunder: Til fremme av jord-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
bruksproduksjonen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Tilskudd til sam-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
malt mel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A. Driftsutgifter i alt	794	100	806	135	847	137	755	203	910	466
B. Kapitalutgifter.										
I Statens forretningsdrift og fond	166	100	166	133	125	97	118	152	81	199
Derav: Jernbaneanlegg	90	100	86	126	77	111	63	148	39	175
Telegraf- og telefonanlegg . .	23	100	7	40	1	6	10	899	5	883
Kraft- og reguleringsanlegg . .	6	100	6	151	9	216	13	483	9	669
Statens fond avsatt	42	100	63	200	37	111	30	154	15	154
II. Avdrag på statsgjelden .	39	100	28	95	27	86	17	89	9	93
Derav: på almindelige lån	39	100	28	95	27	86	17	89	9	93
» kriselånet 1921	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Forøkelse av beholdninger (kontant budgettoverskudd) .	-	-	-	-	-	-	110	-	-	-
B. Kapitalutgifter i alt	206	100	194	126	153	95	245	277	90	178
Utgifter = inntekter (balanse)	1000	100	1000	133	1000	128	1000	213	1000	407

og inntekter 1913/14—1926/27 i relative tall.

inntekt (vertikal sammenligning).

sontal sammenligning, tallene for 1913/14 = 100).

1918/19.		1919/20.		1920/21.		1921/22.		1922/23.		1923/24.		1924/25.		Bevilget budgett 1925/26.		Budgett- forslag 1926/27.	
a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.
% ₀₀	%	% ₀₀	%	% ₀₀	%	% ₀₀	%	% ₀₀	%	% ₀₀	%	% ₀₀	%	% ₀₀	%	% ₀₀	%
13	207	14	240	21	420	24	373	26	370	27	342	28	355	33	357	33	341
2	194	3	284	4	452	5	467	7	563	6	539	8	542	10	560	10	562
9	203	10	224	16	415	17	350	18	322	17	289	18	310	21	307	21	287
43	179	49	212	62	312	103	401	134	491	198	629	179	580	259	717	272	716
37	185	42	220	56	337	94	444	124	553	185	714	166	651	241	809	251	801
37	185	42	220	56	337	94	444	124	553	156	601	128	500	203	680	223	712
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	-	38	-	38	-	28	-
6	128	7	179	6	510	9	197	10	198	13	232	13	244	18	264	21	320
461	3983	415	3746	400	4151	159	1294	234	797	98	654	99	671	40	229	33	181
142	-	169	-	178	-	90	-	62	-	29	-	25	-	29	-	20	-
51	-	113	-	136	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
225	-	100	-	50	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55	-	50	-	15	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60	-	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
858	542	823	544	876	666	752	449	847	475	834	407	775	383	835	355	854	345
132	401	169	512	112	406	176	503	129	348	128	300	124	293	92	187	106	204
48	268	77	453	55	369	82	432	73	361	75	324	64	280	47	175	37	130
9	186	15	356	21	554	19	378	14	260	19	313	24	400	11	155	11	155
43	3 715	25	2 242	17	1 827	40	3 317	20	1 564	23	1 550	20	1 393	23	1 364	46	2 540
12	140	37	468	9	131	12	139	11	112	11	102	14	131	11	88	12	91
10	119	8	108	6	94	9	106	10	113	33	324	99	992	73	620	40	332
10	119	8	108	6	94	9	106	10	113	12	119	57	566	20	168	24	197
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	-	42	-	53	-	16	-
142	347	177	452	124	391	248	572	153	332	166	313	225	432	165	270	146	229
1000	502	1000	525	1000	604	1000	475	1000	446	1000	385	1000	393	1000	337	1000	321

Tabell 2 (forts.). Statens kontante utgifter

a) i promille av samlet utgift = samlet
b) i procenter av tallene for 19:3/14 (hori-

Inntekter.	1913/14.		1914/15.		1915/16.		1916/17.		1917/18.	
	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.
A. Driftsinntekter.	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀
I. Skatter og avgifter . . .	714	100	565	105	782	140	842	251	836	476
a. Inntekts- og formuesskatt . . .	103	100	96	124	212	263	413	853	563	2217
Derav:										
Ordinær inntekts- og formuesskatt	103	100	96	124	116	144	191	395	213	839
Ekstraordinær formuesskatt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krigskonjunkturskatt	-	-	-	-	-	-	220	-	350	-
b. Forbruksskatter	528	100	405	102	459	111	321	129	134	103
Derav:										
Tollintrader	425	100	323	102	346	105	247	117	104	100
Tilvirkningsavgift av øl	30	100	29	127	36	155	28	197	6	84
Chokolade- og sukkeravgift	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tobakksstempelavgift	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
c. Andre skatter og avgifter . . .	83	100	64	103	111	171	108	279	139	679
Derav:										
Tonnasjeavgift	-	-	-	-	-	-	-	-	41	-
Arveavgift	13	100	12	127	12	115	10	169	6	209
Stempelavgift av dokumenter	19	100	14	100	55	368	74	823	80	1 688
II. Formues- og erhvervsinntekter	98	100	101	137	116	151	69	151	36	151
a. Renter	76	100	65	113	62	105	40	112	28	151
Derav:										
Av Kirkedepartementets fond	17	100	14	105	13	98	8	104	5	126
» Statskassens utest. fordringer	5	100	4	100	7	203	5	239	2	184
» Statskassens kontantbeholdning	16	100	15	118	6	52	4	54	8	200
» Invalidefondet	13	100	11	108	12	116	8	132	5	149
d. Overskudd av statens forretningsdrift	17	100	30	241	49	381	27	345	3	83
Derav:										
Statsbanene	3	-	5	-	5	-	2	-	7	-
Postvesenet	5	100	3	66	6	147	2	94	2	-
Telegrafvesenet	2	100	14	1 228	29	2 430	18	2 491	2	-
Myntinnretningen på Kongsberg	5	100	3	88	8	237	3	132	1	114
III. Andre inntekter	16	100	15	130	13	108	11	138	10	242
A. Driftsinntekter i alt	828	100	681	110	911	141	922	237	882	433
B. Kapitalinntekter.										
II. Anvendte lånemidler . . .	163	100	315	259	87	69	75	99	118	297
Derav:										
Budgetterte lånemidler	74	100	86	157	87	152	75	219	50	280
Ikke budgetterte lånemidler (kontant budgettunderskudd)	89	100	229	343	-	-	-	-	68	311
B. Kapitalinntekter i alt	172	100	319	248	89	66	78	98	118	280
Inntekter = utgifter (balanse)	1000	100	1000	133	1000	128	1000	213	1000	407

og inntekter 1913/14—1926/27 i relative tall.

inntekt (vertikal sammenligning).

sontal sammenligning, tallene for 1913/14 = 100.

1918/19.		1919/20.		1920/21.		1921/22.		1922/23.		1923/24.		1924/25.		Bevilget budgett 1925/26.		Budgett forslag 1926/27.	
a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.	a.	b.
% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀	% ₀₀	% ₀
754	530	837	616	650	550	677	450	561	350	614	334	694	382	800	378	805	361
527	2558	525	2667	481	2809	478	2200	270	1165	258	969	253	962	279	909	280	870
231	1 120	239	1 215	248	1 448	413	1 895	220	947	215	806	207	789	238	776	240	745
296	-	286	-	233	-	37	-	17	-	12	-	8	-	41	-	40	-
136	130	232	230	129	147	158	142	245	207	306	225	383	285	458	278	459	-
108	128	196	242	92	132	109	123	171	179	217	198	260	241	291	231	278	210
2	34	10	185	14	280	17	267	28	421	32	420	43	564	53	598	53	571
22	-	19	-	13	-	2	-	15	-	16	-	18	-	22	-	21	-
91	551	80	508	40	296	41	232	46	242	50	223	58	276	63	260	66	256
32	-	34	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	355	5	196	5	250	10	373	8	275	9	280	16	495	14	376	15	376
39	1 034	29	788	17	537	15	367	17	402	19	381	18	368	22	380	22	359
23	115	19	102	58	-	49	-	13	57	35	136	71	285	92	317	107	351
23	151	23	158	24	193	30	187	27	159	31	160	41	210	38	169	45	190
4	130	4	127	3	115	5	150	6	157	7	152	7	154	7	136	7	143
2	184	-	48	-	40	-	41	-	75	1	116	1	116	5	384	9	619
4	180	8	256	11	414	11	316	6	159	8	180	9	224	6	123	6	123
6	170	4	175	4	186	6	205	7	225	7	204	7	222	8	218	9	230
÷ 9	-	÷ 12	-	÷ 90	-	÷ 81	-	÷ 16	-	2	51	30	700	53	107	61	118
÷ 14	-	÷ 26	-	÷ 68	-	÷ 55	-	÷ 15	-	÷ 9	-	3	-	21	-	30	-
÷ 2	-	÷ 1	-	÷ 8	-	÷ 19	-	÷ 1	-	÷ 1	-	4	315	4	235	4	256
2	-	÷ 11	-	÷ 18	-	÷ 15	-	÷ 6	-	-	-	2	627	7	151	10	200
1	67	-	53	3	350	5	504	5	520	8	712	10	878	12	916	12	830
12	364	11	348	9	364	7	209	3	106	5	129	12	309	9	186	7	140
789	478	867	550	601	439	635	364	577	310	654	306	777	369	901	367	919	356
211	653	133	431	399	1485	365	1069	422	1159	331	791	184	447	49	101	78	155
111	760	87	622	87	714	128	835	107	651	119	628	108	580	49	223	78	343
100	565	46	273	312	2 119	237	1 262	315	1 578	212	925	76	337	-	-	-	-
211	619	133	407	399	1403	365	1014	423	1100	346	781	223	510	99	194	81	151
1000	502	1000	525	1000	604	1000	475	1000	446	1000	388	1000	393	1000	337	1000	321

Tabell 3. Statsgjelden

	1914.	1915.	1916.	1917.
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
Lån optatt innenlands.				
Eldre uopsigelig statsgjeld (3—5 pct.)	87	87	87	87
Anleggslånet til Drammen—Randsfjordbanens side- linje (5 pct.)	200	160	120	80
Statslånet av 1895 (3½ pct.)	4 352	4 116	3 088	2 443
— « 1915 1ste serie	-	20 000	20 000	20 000
— « 1915 2nen serie	-	27 000	27 000	27 000
— « 1917 1ste serie	-	-	-	38 000
— « 1917 2nen serie	-	-	-	-
— « 1918 (5½ pct.)	-	-	-	-
— « 1920 (6 pct.)	-	-	-	-
Konverteringslånet av 1920 (6 pct.)	-	-	-	-
Innenlandsk statslån av 1921 (6 pct.) til dekning av tap på kriseforanstaltninger	-	-	-	-
Innenlandsk lån av 1921 (kommunenes elektrisitetslån (6½ pct.)	-	-	-	-
Innenlandsk statslån av 1922 (5 pct.)	-	-	-	-
— — « 1924 (6½ pct.)	-	-	-	-
— — « 1924 (6 pct.)	-	-	-	-
— — « 1925 (6 pct.)	-	-	-	-
Lån av 1909 til ombygging av Randsfjordbanen til bredt spor (4 pct.)	-	-	-	-
Nogen pr. 1 juli 1919 eksproprierte aktiebaners lån av forskjellige fonds (5 pct.)	-	-	-	-
Statskassens midlertidige lån av Fondet for Invalide- og Alderdomsforsikring	5 000	5 000	5 000	5 000
Det i 1908 besluttede statstilskudd til Hypotekbankens grunnfond ¹	2 083	2 000	1 917	1 833
Det i 1910 besluttede statstilskudd til samme bank	1 667	1 600	1 533	1 467
« - 1917 — — « — —	2 700	2 600	2 500	2 400
« - 1922 — — « — —	-	-	-	-
« - 1924 — — « — —	-	-	-	-
Det i 1917 besluttede statstilskudd til Arbeiderbruk- og Boligbankens grunnfond ¹	4 833	4 667	4 500	4 333
Det i 1916 besluttede statstilskudd til grunnfond til Småbruk- og Boligbanken ²	-	-	-	6 000
Det i 1921 besluttede statstilskudd til samme bank ²	-	-	-	-
« - 1923 « — — « — —	-	-	-	-
Forskjellige eksproprierte aktiebaners lån av Fondet for Invalide- og Alderdomsforsikring	-	-	-	-
Midlertidige banklån	-	-	-	-
Kassekreditt til finansiering av Statens vareomsetning (Provianteringslånet)	-	-	-	-
Tilsammen	20 922	67 230	65 745	108 643

¹ Efter fradrag av 100 mill. kr., hvorfor nogen av de i lånet deltagende banker har meddelt

pr. 30 juni 1914—30 juni 1925.

1918.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
87	87	87	86	87	87	87	87
40	-	-	-	-	-	-	-
1 775	1 084	368	-	-	-	-	-
20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
27 000	27 000	27 000	27 000	27 000	27 000	27 000	27 000
38 000	38 000	-	-	-	-	-	-
52 000	52 000	52 000	52 000	52 000	-	-	-
-	88 000	88 000	88 000	88 000	88 000	88 000	88 000
-	-	90 000	89 113	100 000	100 000	100 000	100 000
-	-	90 000	92 304	100 000	100 000	100 000	-
-	-	-	-	200 000	200 000	190 078	169 331
-	-	-	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
-	-	-	-	-	100 000	100 000	99 598
-	-	-	-	-	-	50 000	50 000
-	-	-	-	-	-	-	25 000
-	-	-	-	-	-	-	36 000
-	-	4 276	4 228	4 178	4 126	4 071	4 015
-	-	4 375	-	-	-	-	-
5 000	5 000	5 000	-	-	-	-	-
1 750	1 667	1 583	1 500	1 416	1 333	1 250	1 167
2 300	2 200	2 100	2 000	1 900	1 800	1 700	1 600
3 000	2 900	2 800	2 700	2 600	2 500	2 400	2 300
-	-	-	-	-	3 500	3 360	3 220
-	-	-	-	-	-	5 000	5 000
3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
5 800	5 600	5 400	5 200	5 000	4 800	4 600	4 400
-	-	-	-	6 000	5 800	5 600	5 400
-	-	-	-	-	-	6 000	5 800
-	9 450	9 072	8 694	8 316	7 938	7 560	7 182
240 520	125 106	46 631	104 390	86 206	109 096	129 378	203 111
-	295 082	340 574	¹ 232 034	¹ 59 483	¹ 54 030	¹ 54 880	¹ 94 204
400 272	676 175	792 266	782 249	815 186	883 010	953 964	1 005 415

foreløbig kvittering som sikkerhet for sitt ansvar i anledning av valutalånet i Amerika 1920.

Tabell 3 (forts.). Statsgjelden

	1914.	1915.	1916.	1917.
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
Lån optatt utenlands.¹				
Statslånet av 1896 (3 pct.)	27 302	27 072	26 834	26 588
— « 1888 (3 pct.)	55 948	55 445	54 928	54 395
— « 1894 (3½ pct.)	31 650	31 040	30 409	29 755
— « 1896 (3 pct.)	20 745	20 362	19 965	19 557
— « 1898 (3½ pct.)	6 253	4 947	3 594	2 194
— « 1900 (3½ pct.)	28 385	27 982	27 565	27 134
— « 1902 (3½ pct.)	34 010	33 730	33 440	33 139
— « 1903 (3 pct.)	12 031	11 866	11 695	11 519
— « 1904 (3½ pct.)	39 203	38 912	38 612	38 301
— « 1905 (3½ pct.)	39 651	39 357	39 054	38 739
— « 1911 (3½ pct.)	39 952	39 952	39 952	39 952
Det i Amerika avsluttede statslån av 1916 (6 pct.) . .	-	-	18 650	18 650
Statslånet i England av 1921 (6 pct.)	-	-	-	-
Lån til innløsning av priorit. aktier i Norsk Hoved. jernbane, i 1899 (3 pct.)	1 343	1 343	1 343	1 343
Valutalånet i Amerika 1920 (8 pct.)	-	-	-	-
Kassekreditt i England	-	-	-	-
Statslånet i Amerika av 1922 (6 pct.)	-	-	-	-
Det i England avsluttede midl. statslån av 1914 . . .	-	10 896	-	-
» - Amerika — — — — » 1914	-	11 190	11 190	5 595
Statslånet i Amerika av 1923 (6 pct.)	-	-	-	-
— - — « 1924 (6 pct.)	-	-	-	-
— - — « 1925 (5½ pct.)	-	-	-	-
Gjeldsbevis til Sveriges Riksbank av 1923	-	-	-	-
Kontogjeld til do.	-	-	-	-
Tilsammen ¹	336 473	354 094	357 231	346 861
Samlet beløp.	357 395	421 324	422 976	455 504
Herav pr. innbygger ²	144.65	168.83	167.59	178.98

¹ Alle utenlandske lån er omregnet til norske kr. efter pari kurs ² Hjemme-

pr. 30 juni 1914 30 juni 1925.

1918.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
26 333	26 070	25 796	25 514	25 220	24 918	24 604	24 279
53 846	53 280	52 698	52 097	51 478	50 840	50 184	49 507
29 078	28 377	27 651	26 900	26 123	25 317	24 484	23 621
19 138	18 704	18 259	17 799	17 327	16 839	16 337	15 819
744	-	-	-	-	-	-	-
26 687	26 224	25 744	25 248	24 734	24 203	23 652	23 082
32 828	32 507	32 174	31 829	31 472	31 103	30 720	30 324
11 338	11 150	10 958	10 759	10 555	10 344	10 128	9 904
37 978	37 644	37 298	36 941	36 571	36 188	35 790	35 380
38 413	38 076	37 727	37 366	36 991	36 604	36 203	35 788
39 952	39 838	39 603	39 358	39 103	38 838	38 563	38 276
18 650	18 650	18 650	18 650	18 650	18 650	-	-
-	-	-	-	72 720	72 720	72 720	72 178
1 343	1 343	1 343	1 343	1 343	1 343	1 343	1 343
-	-	-	74 600	74 600	74 600	74 600	-
-	-	9 438	9 907	-	-	-	-
-	-	-	-	-	67 140	67 140	67 140
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	74 600	74 600
-	-	-	-	-	-	-	93 250
-	-	-	-	-	-	-	111 900
-	-	-	-	-	-	10 000	10 000
-	-	-	-	-	-	4 962	9 820
336 328	331 863	337 339	408 311	466 887	510 997	596 030	726 211
736 600	1 008 038	1 129 605	1 190 560	1 282 073	1 394 007	1 549 994	1 731 626
279.86	389.24	431.60	448.70	477 10	513.10	567.40	628.80

hørende folkemengde.

Tabell 4. Oversikt over statens fond og andre fast anbragte kapitaler, aktier og utestående fordringer pr. 30 juni 1925.¹

I. Statens fond.		1 000 kr.
Kirke departementet.		
1.	Oplysningsvesenets fond	² 42 591
2.	Pensjonsfondet for geistliges enker	6 402
3.	Jordavgiftsfondet	3 174
4.	Prestegårdsfondet	4 283
5.	De civile embedsgårdsfond:	
	a. Fylkesmanns- →—	² 265
	b. Sørenskriver- →—	² 352
	c. Foged- →—	² 768
6.	Fisketiendefondet	4 369
7.	Det Nordlandske kirke- og skolefond	1 526
8.	Tøienfondet	477
Justisdepartementet.		
9.	Tromsø fylkesmannsgårdsfond.	³ 92
10.	Fengselsvesenets fond.	557
Socialdepartementet.		
11.	Sjømannsfondet	4 544
12.	Fondet til bekjempelse av drikkeondet	⁵ 1 831
13.	Boligfondet for statens tjenestemenn	820
14.	Fond dannet av pengelotteriets overskudd til fremme av boligsaken	1 346
15.	Det farmasøitiske institutts fond	³ 850
16.	Fondet til innløsning av salgbare apotekerprivilegier	2 809
17.	Apotekeravgiftsfondet	6 054
18.	Fondet til understøttelse av apotekere m. fl.	100
19.	Stipendiefondet for farmasøitiske studerende	80
20.	Fond opr. ved salg av karanteneanstaltens eiend. på Odderøen	300
21.	Fond dannet ved pengelotteriets overskudd til fremme av vanføresaken	³ 432
22.	Pensjonsfondet for sykepleiersker	500
23.	Vårsildavgiftsfondet	430
24.	Medisinalfondet for Nordland og Troms fylker	³ 795
25.	→— » Finnmark fylke	⁷ 76
26.	Finnmark brennevinsavgifts kasse	188
Handelsdepartementet.		
27.	Havnefondet	⁶ 693
28.	Vårsildfondet	⁴ 438
29.	Fondet til bergvesenets fremme	⁴ 323
30.	Fiskerfondet av 1920	6 322
31.	Flesbergfondet	106
32.	Stipendiefondet	⁴ 1 732
33.	Forsikringsfondet for fiskerfartøier	⁴ 867
34.	Råstoffondet	⁴ 1 722
35.	Håndverksfondet	⁸ 227

¹ Opgaven omfatter, som man ser, ikke statens realverdier (jernbaneanlegg, jord- og skogeiendommer, bygninger m. v.). Nogen samlet vurdering av disse foreligger ikke. ² Fondets realverdier, som ikke er regnskapsført, er ikke tatt med her. I Ot. prp. nr. 31 for 1922 er fondets skoger anslått til en verdi av kr. 14 988 300 (etterat bruksrettigheter er fratrukket). Fondets jordveier er oppgitt til 69 000 mål. ³ Opgaven gjelder pr. 30 juni 1924. ⁴ Pr. 31 desember 1925. ⁵ Herav innestående i statskassen kr. 25 935. ⁶ Herav innestående i statskassen kr. 63 588. ⁷ Hertil kommer fondets realverdier ca. 1.2 mill. kr. ⁸ Herav innestående i statskassen kr. 63 588.

Tabell 4 (forts.). Oversikt over statens fond og andre fast anbragte kapitaler, aktier og utestående fordringer pr. 30 juni 1925.

I. Statens fond (forts.).		1 000 kr.
Landbruksdepartementet.		
36. a. Bygdemagasinfondet		1 318
b. Det Osterhaus'ske legat		830
37. Fondet til fremme av jord- og skogbruk i Finnmark		569
38. Fond dannet av pengelotteriets overskudd til skoganlegg	1	628
39. Renbeitefondet	1	14
40. Innlandsfiskerifondet	1	6
41. Jorddyrkningsfondet	2	10 206
42. Maskinfondet	3	342
43. Fjellbeitefondet	4	506
44. Torvlånefondet	5	2 911
45. Møllefondet	6	2 329
46. Fond dannet ved salg av veterinærtomten	1	1 085
Arbeidsdepartementet.		
47. Konesjonsavgiftsfondene		1 257
Finansdepartementet.		
48. Statens reservefond		42 472
49. Fondet for invalide- og aldersforsikring (Invalidefondet)	7	75 347
50. Kongsberg Sølvverks driftsfond		4 066
51. Statens skibsfond		17 555
52. Ministerhotellfondet		701
53. Statens amortisasjonsfond for avdragsfrie statsobligasjoner	8	1 053
54. Statsgodsfondet	9	1 834
55. Bestallingsgebyrenes fond		87
56. Tolletatens understøttelsesfond	10	90
57. Statens videnskabelige forskningsfond:		
a. Den humanistiske avdeling		1 804
b. Den matematisk-naturvid. avdeling		1 870
58. Instituttet for sammenlignende kulturforskning	11	1 020
59. Paléfondet		675
Forsvarsdepartementet.		
Armeen:		
60. Chefsgårdsfondet		5 051
61. Krigshospitalkassen		778
62. De Sønnenfjellske hestehjelpskasser		1 458
63. De Nordenfjellske —»—		331
64. Understøttelsesfondet for de i krigen bleserte og falnes etterlatte		4 446
65. Krigsskolens kapitalformue	11	176
66. Fondet for dokkanlegg for marinens panserskib		921
67. Finnmark fylkes forsvarsvesens fond		87
Marinen:		
68. Sjøkadettkorpsets fond		107
69. Marinens dokkfond	11	880
70. Sjøkvesthuskassen		1 519

¹ Pr. 1 april 1926. ² Herav innestående i statskassen kr. 40 682. ³ Herav innestående i statskassen kr. 294 572. ⁴ Herav innestående i statskassen kr. 367 210. ⁵ Herav innestående i statskassen kr. 1 803 431. ⁶ Herav innestående i statskassen kr. 890 536. ⁷ Herav innestående i statskassen kr. 902 461. ⁸ Herav innestående i statskassen kr. 50 833. ⁹ Herav innestående i statskassen kr. 406 857. ¹⁰ Herav innestående i statskassen kr. 23 897. ¹¹ Pr. 30 juni 1924.

Tabell 4 (forts.). Oversikt over statens fond og andre fast anbragte kapitaler, aktier og utestående fordringer pr. 30 juni 1925.

I. Statens fond (forts.).		1 000 kr.
Forsvarsdepartementet (forts.).		
71. Lodsunderstøttelseskassen (med dertil knyttede kasser)		1 456
a. Stoltenberglegatet		517
b. Schrøders legat		11
c. Ulabrandlegatet		104
d. Brødrene Bugges legat		47
e. Generalkonsul Neufeldts legat.		12
f. Flekkerølegatet		18
g. Schollers legat		37
h. Sønnefjellske hjelpekasse		27
i. Vestenfjellske —, —		16
72. Budde-Suensens legat		13
73. Westzynthius legat		22
74. Fond for ekstraordinære forsvarsforanstaltninger vedk. marinen		2
Tilsammen ⁷		287 052
II. Andre fast anbragte kapitaler.		
1. Aktier i Norges Bank (antatt verdi)	¹	5 465
2. Hypotekbankens grunnfond		44 000
3. Den norske Arbeiderbruk- og Boligbanks grunnfond.		7 200
4. Den norske stats Småbruk- og Boligbank.		18 000
5. Den norske stats Fiskeribank		7 750
6. Renter av kjøpesummen for Hovedbanens grunn årlig £ 1 200.00 kapitalisert		545
		82 960
III. Aktier. ⁵		
1. Aktier i Hovedbanen:		
a. Prioriterte (antatt verdi)	²	3 590
b. Uprioriterte (antatt verdi).	³	1 411
2. Aktier i det Fredrikshaldske kanalselskap (antatt verdi).	⁴	75
		⁵ 5 076
IV. Utestående fordringer mot forskrivning.		
1. Almindelige statsfordringer.	⁶	21 680
2. Ikke forfalne distriktsbidrag til de i 1890 og senere besluttede jernbaneanlegg		12 047
		33 727
I, II, III og IV tilsammen		408 815

¹ Pålydende kr. 4 203 500. ² Pålydende kr. 3 989 000. ³ Pålydende kr. 2 352 300. ⁴ Pålydende kr. 148 900. ⁵ Statens aktier i privatbaner med statstilskudd kommer ikke her med da deres antatte verdi i statsregnskapet er opført med 0. ⁶ Herav Almindelige lån kr. 7 667 200 (Hovedbanen 3 724 400, Valdresbanen 1 124 500, Holmestrand—Vittingfossbanen 286 000, Lillesand—Flaksvannsbane 137 000, Urskogbanen 100 000, Hølandsbanen 126 000, Tønsberg—Eidsfossbanen 430 800, Lierbanen 186 000 samt forskjellige andre lån 1 559 300), nødslån til kommuner kr. 922 000 og nødsarbeidslån kr. 13 091 100. ⁷ Fondenes realverdier er her ikke medregnet (se note 2 side 40) undtagen for Fængselsvesenets fond (realverdier kr. 306 000), Medisinalfondet for Nordland og Troms fylker (realverdier kr. 580 000). Av fondskapitalene innestod pr. 30 juni 1925 i alt kr. 32 112 000 kr., hvorav som midlertidige lån kr. 27 242 000.

Rekke VII.

Trykt 1926:

- Nr. 186. Norges handel 1924. (*Commerce.*)
— 187. Skolevesenets tilstand 1923. (*Instruction publique.*)
— 188. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1922. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 189. Norges jernbaner 1924—25. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 190. Norges telegrafvesen 1924—1925. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 191. Sjømannsforsikringen 1923. Fiskerforsikringen 1923. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
— 192. Kommunevalgene 1925. (*Élections en 1925 pour les conseils communaux et municipaux.*)
— 193. Forsikringselskaper 1924. (*Sociétés d'assurances.*)
— 194. Norges industri 1924. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
— 195. Ulykkesforsikringen 1923. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
— 196. Alkoholstatistikk 1924—1925. (*Statistique de l'alcool.*)
— 197. Norges postvesen 1925. (*Statistique postale.*)
— 198. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1926/27. (*Finances de l'État.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 44de årgang 1924.
Oslo 1925. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 43de bind 1925. Oslo 1926.
(*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)

Månedsopgaver over vareomsætningen med utlandet 1925. Trettende bind. Oslo 1926
(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1925. Treizième année.*)

Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania
1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)

Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926
(*Résumé rétrospectif 1914, 1926.*)

Samtlige verker er til salg hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

28 juni 1926.